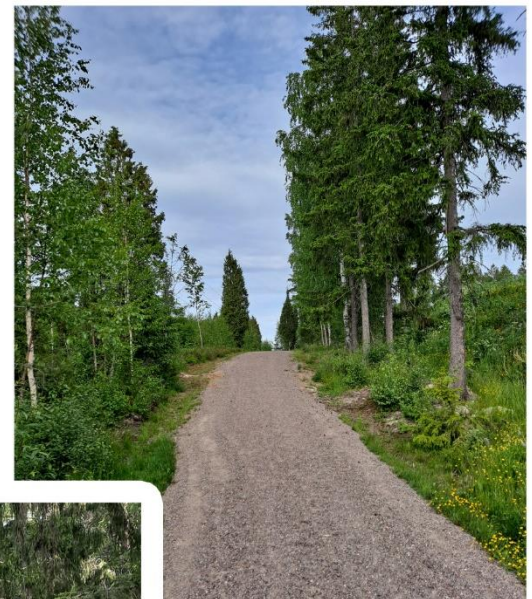
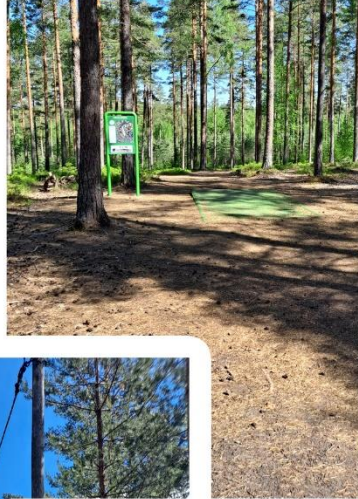

LOHJAN ULKOILUREITTIEN NYKYTILASELVITYS 2023

Lohjan Liikuntakeskus Oy

Sinikka Pohjala

Alkusanat

Ulkoilureittien nykytilaselvitys 2023 on laadittu Lohjan Liikuntakeskus Oy:n toimeksiannosta. Selvitystyö käsittää Lohjan liitoskuntien Karjalohjan, Sammatin, Nummen ja Pusulan sekä Roution kuntoradat. Lisäksi tarkastelussa ovat edellä mainittujen alueiden ja Pohjois-Lohjan hiihtoladut. Selvityksessä ei ole mukana Harjun urheilukeskuksen ja Virkkalan kuntoradan eikä Aseman kuntoradan ja Nälköönlammen välisiä reittejä.

Ulkoilureittien tarkastuskierrokset kuntoradoilla tehtiin kesän ja syksyn 2022 aikana. Latualueilla, jotka sijaitsevat pääosin yksityisten maanomistajien pelto- ja metsäalueilla, maastotarkastelua ei tehty. Yhteisenä johtopäätöksenä voidaan todeta, että ulkoilureittien kehittämistarpeet ja -kohteet ovat selvityksessä mukana olevilla ulkoilureiteillä hyvin samalaiset ja liittyvät niiden perusinfraan: pinnoitteeseen, valaistukseen, opastukseen ja niiden käytön lisäämiseen sekä kustannustehokkaaseen kunnossapitoon. Osa selvityksessä olevista kuntoradoista perustettiin jo 1970-luvun lopussa ja 1980-luvun alussa. Tuolloin pururadoiksi kutsuttuja, valaistuja kuntoratoja, perustettiin lenkkeilyyn ja hiihtoon, paljolti myös kilpahiihtoon, mistä kertoo vaihtelevat latuprofiilit. Hiihtolatuojen kohdalla kehittämistarpeet liittyvät reittien leveyteen, opastukseen ja latuosuuksien kunnostaminen ympärivuotiseen käyttöön.

Ihmisten ulkoilu ja luontoliikunta lisääntyivät erityiset COVID-19 pandemiavuosien aikana. Ulkoliikunnan merkitys ihmisten sekä fyysiselle että henkiselle hyvinvoinnille korostui entisestään. Hieno asia on, että Lohjan kaupunkistrategian yhdeksi painopistealueeksi on kirjattu ”Luonnostaan tunnettu” ja tavoite on, että ”Lohjan alueen tunnettuus helposti saavutettavana luonto- ja elämyskohteena on kasvanut merkittävästi”. Oppiva ja hyvinvoiva-painopistealueen tavoite on ”Lohjalaiset pitävät huolta hyvinvoinnistaan ja ympäristöstään”. Lohjan Liikuntakeskus Oy:n, hyvin kaupunkistrategiaa täydentävässä, Liikuntaohjelma 2025-asiakirjassa painotetaan ulko- ja lähiliikunnan tärkeyttä. Liikuntaympäristön strategisia tavoitteita ovat ohjelmassa muun muassa: perinteisten talviliikuntalajien harrastaminen on mahdollista Lohjalla tulevaisuudessakin, lohjalaiset liikkuvat enemmän luonnossa ja asutuksen lähistölle rakennetaan lähiliikuntapaikkoja.

Toivon, että nyt laadittu nykytilaselvitys mahdollistaa jatkossa selvityksessä olevien ulkoilureittien kehittämissuunnitelman laatimisen ja jonka kehittämistoimien jälkeen alueiden asukkailla on mahdollista pitää hyvää huolta hyvinvoinnistaan myös liikkumalla enemmän luonnossa; kuntoradoilla ja hiihtoladuilla.

Kiitän Lohjan Liikuntakeskusta luottamuksesta, toimitusjohtaja Jukka Vienosta ja liikuntapalvelupäällikkö Santtu Häggiä ansiokkaasta ohjauksesta ja avusta. Alueellisten ulkoilureittien kunnossapitäjät ja yhdyshenkilöt; Lasse Kataja, Mikko Nikander, Toni Olkkonen, Kalevi Puisto, Sami Saarela, Kristian Sarvi, Hannu Torkell ja Tauno Wägg sekä kartoittaja Arvo Paulin, yleiskaavasunnittelija Tiitus Kuisma ja yhteyspäällikkö Minna Nuppola, kiitos teille asiantuntevasta opastuksesta ja saamistani tiedoista selvitystyön aikana.

Lohjalla 14.4.2023

Sinikka Pohjala

Sisällys

ULKOILUREITTIIEN NYKYTILASELVITYKSEN TAUSTA.....	4
LOHJAN LIIKUNTAKESKUS OY:N HALLINNOIMIEN ULKOILUREITTIIEN SUUNNITTELUN JA KEHITTÄMISEN NYKYTILA..	4
SELVITYKSEN ALUEELLINEN LÄHTÖKOHTA JA MUKANA OLEVAT ALUEELLISET ULKOILUREITIT	4
LOHJAN KAUPUNKISTRATEGIA 2023-2030 JA LOHJAN LIIKUNTAOHJELMA 2025	5
ULKOILUREITTIIEN NYKYTILASELVITYKSEN KESKEISET TAVOITTEET	7
LOHJAN LIIKUNTAKESKUS OY:N TAVOITTEET	7
SELVITYKSEN ALUEELLISET JA REITTIKOHTAISET TAVOITTEET	7
NYKYTILASELVITYKSESSÄ KÄYTETYT METODIT	7
ULKOILUREITTIIEN TEKNINEN NYKYTILA	9
KARJALOHJAN ULKOILUREITIT	9
KARJALOHJAN VALAISTU KUNTORATA – KUVAUS.....	9
POHDINTA - KUNTORATA.....	12
KARJALOHJAN HIIHTOLATU – KUVAUS	13
HIIHTOLATU - POHDINTA	14
SAMMATIN ULKOILUREITIT.....	14
SAMMATIN VALAISTU KUNTORATA – KUVAUS	15
POHDINTA – KUNTORATA.....	17
SAMMATIN HIIHTOLADUT - KUVAUS.....	18
POHDINTA – SAMMATIN HIIHTOLADUT	20
NUMMEN ULKOILUREITIT	21
SAUKKOLAN VALAISEMATON KUNTORATA – KUVAUS.....	21
POHDINTA – SAUKKOLAN KUNTORATA.....	23
SAUKKOLAN HIIHTOLADUT	24
OINOLAN HIIHTOLADUT	25
POHDINTA – SAUKKOLAN HIIHTOLADUT	26
JÄTTÖLÄN KUNTORATA/HIIHTOLATU	26
POHDINTA – KUNTORATA/HIIHTOLATU	28
PUSULAN ULKOILUREITIT	29
KERÄKANKAREEN ULKOILUALUE.....	29
KERÄKANKAREEN KUNTORATA – VALAISTU 3 KM JA VALAISEMATON OSUUS 2 KM.....	30
KUNTORATA 5 KM - POHDINTA	33
KERÄKANKAREEN RETKILATU.....	34
RETKILATU - POHDINTA	35
KERÄKANKAREEN HIIHTOMAJA	36
KARSTU-ROUTIO-PALONIEMI –ALUE	37
ROUTION KUNTORATA - KUVAUS	37

ROUTION KUNTORATA – POHDINTA	40
VALTAVÄYLÄT–ALUE	42
POHJOIS-LOHJA – HIIHTOLADUT	42
POHJOIS-LOHJAN HIIHTOLADUT - POHDINTA.....	44
ULKOILUREITTIIEN TOIMINNALLINEN NYKYTILA.....	44
ULKOILUREITTIIEN KÄYTTÖ JA KÄVIJÄT	44
ULKOILUREITTIIEN KUSTANNUKSET	46
ULKOILUREITTIIEN SAAVUTETTAVUUS JA VÄESTÖMÄÄRÄ.....	47
MAANOMISTUS JA MAA-ALUEIDEN KÄYTTÖ	48
ULKOILUREITTIIEN KAAVATILANNE.....	48
ULKOILUREITTIIEN KEHITTÄMISEN TARPEET JA YLEISTEN TARKASTELUKOHTTEIDEN YHTEENVETO.....	50
ULKOILUREITTIIEN KEHITTÄMISEN KESKEISET TAVOITTEET	50
POHDINTA YLEISISTÄ TARKASTELUKOHTTEISTA.....	50
ULKOILUREITTIKOHTAISET KEHITTÄMIS- JA KUNNOSTUSTARPEET	56
VALAISTUT JA VALAISEMATTOMAT KUNTORADAT	56
Karjalohjan kuntorata	56
Sammatin kuntorata	56
Saukkolan kantorata	56
Jättölän kuntoradan/hiihtoladun kunnostustarpeet	57
Keräkankareen kuntorata (5 km)	57
Keräkankareen hiihtomaja	57
Routio kuntorata	57
HIIHTOMAJA JA HIIHTOLADUT	58
Keräkankareen hiihtomaja	58
Karjalohjan hiihtolatu.....	58
Sammatin hiihtolatu.....	58
Saukkolan Pahassuon hiihtolatu	58
Saukkolan Oinolan hiihtolatu	58
Keräkankareen retkilatu.....	58
Pullin hiihtolatujen tarpeet:	59
HANKKEEN KIIREELLISYYS.....	59
HANKEEN RAHOITUS.....	59
LIITTEET	61
LÄHTEET.....	74

ULKOILUREITTIIEN NYKYTILASELVITYKSEN TAUSTA

LOHJAN LIIKUNTAKESKUS OY:N HALLINNOIMIEN ULKOILUREITTIIEN SUUNNITTELUN JA KEHITTÄMISEN NYKYTILA

Lohjan Liikuntakeskus Oy:n toimesta laadittiin Lohjan ulkoilureittien kehittämissuunnitelma, joka valmistui vuonna 2013. Suunnitelma käsitti seuraavat ulkoilureittialueet: Asema-Muijala-Nälkөөnlampi sekä Harju-Gunnarla-Virkkala.

Lohjan kaupunki käynnisti ulkoilureittien kehittämistyön samana vuonna teettämällä ulkoilureittien kehittämissuunnitelman. Suunnitelman pohjalta käynnistettiin ulkoilureittitoimitus, joka valmistui vuonna 2019.

Ulkoilureittisuunnitelmaan lukeutuneiden reittiosuuksien Asema-Muijala-Nälkөөnlampi ja Harju-Gunnarla-Virkkala tarkastelu eivät sisälly tähän selvitykseen. Nämä reittiosuudet ovat kaikilta osin hyväkuntoiset ja osin tekemistä vaille valmiit.

Tässä selvityksessä pureudutaan muiden, aiempaan ulkoilureittisuunnitelmaan kuulumattomien LLLK Oy:n hallinnoimien virallisten ulkoilureittien nykytilaan Karjalohjalla, Sammatissa, Nummella, Pusulassa, Pohjois-Lohjalla ja Routiolla.

Entiset Uudenmaan kunnat liittyivät Lohjan kaupunkiin: Lohjan kunta 1.1.1997, Sammatti 1.1.2009, Karjalohja ja Nummi-Pusula 1.1.2013.

SELVITYKSEN ALUEELLINEN LÄHTÖKOHTA JA MUKANA OLEVAT ALUEELLISET ULKOILUREITIT

Nykytilaselvityksessä ulkoilureittejä tarkastellaan Lohjan kahdeksan aluetta käsittävän lähidemokratia- mallin karttajaan mukaisesti. Lähidemokratian perusta on Lohjan kahdeksan alueellista aluetoimikuntaa; Etelä-Lohjan, Karjalohjan, Karstu-Paloniemi-Roution, Kaupunkikeskustan, Nummen, Pusulan, Sammatin ja Valtaväylien aluetoimikunnat. Mallin aluejako soveltuu hyvin nyt käsiteltävien alueiden jaotteluun, koska Lohjan jo toteutetut, viralliset ulkoilureitit ja hiihtoladut sijoittuvat Valtaväylät-alueelle (Lempola-Asema-Nälkөөnlampi), Kaupunkikeskustan (Harju-Gunnarla) ja Etelä-Lohjan (Gunnarla-Virkkala) alueille. Nykytilaselvityksen ulkoilureitit sijoittuvat lähidemokratia mallin mukaisesti Karjalohjan, Sammatin, Nummen, Pusulan, Karstu-Paloniemi-Roution ja Valtaväylät -alueille.

Nykytilaselvitys käsittää alueella olevat LLK Oy:n hallinnoimat, viralliset sekä valaistut että valaisemattomat kuntoradat ja lisäksi talvisin käytössä olevat ladut. Nämä ovat Karjalohjalla Karjalohjan kuntorata ja hiihtolatu, Sammattissa samoin kuntorata ja hiihtoladut. Nummen alueella Saukkolan kuntorata ja hiihtoladut sekä Jättölän kuntorata/hiihtolatu. Pusulaan sijoittuvat Keräkankareen ulkoilualueen kuntorata, hiihtoladut ja -maja. Karstu-Paloniemi-Routio- alueella on Roution kuntorata ja Valtaväylät-alueella Pohjois-Lohjan ja Hongiston ladut.

LOHJAN KAUPUNKISTRATEGIA 2023-2030 JA LOHJAN LIIKUNTAOHJELMA 2025

Lohjan kaupunginvaltuuston kokouksessaan 14.12.2022 (§ 155) hyväksymän uuden kaupunkistrategian arvoista korostuu ulkoilureittien kehittämistä ajatellen: ”Yhdessä menestystä rakentaen”, jossa halutaan kehittyä ja uudistua yhteistyössä kuntalaisten, yhdistysten, yritysten ja järjestöjen kanssa. Strategisen painopistealueen; ”Luonnostaan tunnettu” yhdeksi tavoitteeksi on kirjattu ”Lohjan alueen tunnettuus helposti saavutettavana luonto- ja elämyskohteena on kasvanut merkittävästi” sekä ”Monipuoliset liikunnan-, kulttuurin ja vapaa-ajanpalvelut”. Oppiva ja hyvinvoiva- painopistealueen yhtenä tavoitteena on: ”Lohjalaiset pitävät huolta hyvinvoinnistaan ja ympäristöstään tekojemme kannustamina.” Lohjan kaupungin visio: Lohjalla asuu 60 000 asukasta ja Lohjalla on yli 100 000 loma-asuntoa. Strategian valmisteluun liittyvässä asukaskyselyssä visioksi esitettiin muun muassa ”Lohjan on hyvinvoiva ja asukaslähtöinen” tai ”Lohjan on tunnettu kulttuuri-, liikunta- ja tapahtumien kaupunki”.

Lohjan Liikuntakeskus Oy:n strategia-asiakirjassa, Lohjan liikuntaohjelma 2025, todetaan, että yhtiö luo osana Lohjan kaupunkikonsernia liikuntapaikkoja ja tavoitteena on edistää lohjalaisten onnellisuutta ja terveyttä. Yhtiö kehittää rohkeasti ja innovatiivisesti liikuntapaikkoja yhteistyössä asukkaiden, liikuntajärjestöjen, yhdistysten, koulujen ja yritysten kanssa. Yhtiön arvot ovat yhteistyökykyisyys, läpinäkyvyys, rohkeus ja vastuullisuus.

Lohjan liikuntaohjelman 2025 strategisista tavoitteista ja niiden toimenpiteistä tämän Ulkoilureittien nykytilaselvityksen näkökulmasta seuraavat tavoitteet ja toimenpiteet.

Liikuntaympäristön strategisista tavoitteita ovat muun muassa:

- perinteisten talviliikuntalajien harrastaminen on mahdollista Lohjalla tulevaisuudessakin,
- lohjalaiset liikkuvat enemmän luonnossa ja
- asutuksen lähistölle rakennetaan lähiliikuntapaikkoja.

Tavoitteiden toimenpiteitä ovat ulkoilureittien nykytilaselvityksen laatiminen, ohjattujen luontoretkien ja – tapahtumien sekä lähiliikuntapaikkojen lisääminen sekä viimemainittujen esittämistä Lohjan kaupungin investointiohjelmaan.

Talouden tavoitteita ovat:

- luoda uusia palvelumalleja ja
- palveluverkko on tarkoituksenmukainen ja alueellisesti kattava.

Tavoitteisiin pyritään tarjoamalla liikuntajärjestöille, yhdistyksille ja yrityksille mahdollisuutta tuottaa liikuntapalveluja ja luodaan palveluverkolle kriteeristö ja mittausvälineet.

Viestinnän ja markkinoinnin tavoitteiksi on kirjattu

- lohjalaiset ovat tietoisia kaikista liikuntamahdollisuuksista ja
- asukkailla on mahdollista helposti antaa palautetta yhtiölle.

Toimenpiteinä yhtiö tuo esiin markkinoinnissaan liikuntajärjestöjä ja liikuntapalveluja tarjoavia yrityksiä, yhtiön palautekanava uudistetaan ja palautteeseen reagoidaan nopeasti.

Valtaosalla suomalaisista on monipuoliset mahdollisuudet ulkoiluun lähellä vakituista asuinpaikkaa. Valtion liikuntaneuvoston kunnille kohdistamassa kyselyssä moni kunta mainitsee ulkoilumahdollisuudet vahvuutenaan. Kuntien ulkoiluolosuhteita selvittäneen Sulka II -hankkeen mukaan ulkoiluolosuhteiden kehittämisessä tulisi keskittyä määrän sijasta ulkoilupaikkojen tason ja monipuolisuuden parantamiseen. Ylläpito ulkoilureiteillä on ammattimaistunut, mutta samalla resurssit ovat tiukat. Asukaskyselyjen perusteella ulkoilupaikan valintaan vaikuttavat varsinkin ulkoilupaikan hyvä kunto, turvallisuuden tunne, hyvä valaistus sekä tieto ulkoilupaikan kunnosta ja sijainnista. Myös ulkoilupaikan maantieteellinen saavutettavuus on tärkeä valinnan tekijä.

Suomen luontoa käytetään monipuolisesti virkistäytymiseen ja luontomatkailuun, joilla on suuri merkitys suomalaisten terveydelle ja hyvinvoinnille. Ulkoiluharrastukset ovat keskeinen osa suomalaisten elämäntapaa ja vapaa-ajan käyttöä.

ULKOILUREITTIIEN NYKYTILASELVITYKSEN KESKEISET TAVOITTEET

LOHJAN LIIKUNTAKESKUS OY:N TAVOITTEET

Yhtiön tavoitteena on, että laadittu nykytilaselvitys

- 1) pyrkii osoittamaan selvityksessä olevien alueiden kuntoratojen ja hiihtolatuksen selkeät kunnostus- ja kehittämistarpeet sekä
- 2) antaa riittävän aineiston alueellisten ulkoilureittien kehittämissuunnitelman laatimiseksi.

SELVITYKSEN ALUEELLISET JA REITTIKOHTAISET TAVOITTEET

Tavoitteina ovat:

- 1) Saada selkeä kuva, dokumentti Karjalohjan, Sammatin, Saukkolan, Jättölän, Routio ja Pohjois-Lohjan ulkoilureittien - kuntoradat ja hiihtoladut - nykytilasta yhtiön henkilökunnalle ja lohjalaisille päättäjille.
- 2) Selvityksessä käsitellyistä ulkoilureiteistä saadaan riittävän kattava tieto kehittämissuunnitelma pohjaksi.
- 3) Tehdä selvityksessä yhteistyötä LLK Oy:n ja sen ulkoiluliikuntapaikkojen henkilöstön sekä ulkoilureittien ylläpito- ja kunnostusvastuussa olevien järjestöjen kanssa.

Reittikohtaisina tavoitteina ovat:

- 1) Antaa kokonaiskuva alueen ulkoilureittien nykytilasta ja tarpeellisista kehittämistoimista ylläpidon vastuussa oleville järjestöille sekä
- 2) Tehdä rakentavaa yhteistyötä alueella toimivien yhdistysten ja vastuuhenkilöiden kanssa.

NYKYTILASELVITYKSESSÄ KÄYTETYT METODIT

Selvitys tehtiin Lohjan Liikuntakeskus Oy:n toimeksiannosta. Sen kohteena olivat Lohjan keskusta-alueen ukkopuolella olevat, yhtiön ylläpidon piirissä olevat viralliset valaistut ja valaisemattomat kuntoradat sekä viimeksi mukaan otettiin alueiden hiihtoladut. Selvityksen aluksi lähetettiin yhtiön toimitusjohtajan allekirjoittama sähköposti ulkoilureittien kunnossapidosta vastaaville yhdistyksille ja muille toimijoille (Liite 1).

Tämän jälkeen otettiin yhteys kunnossapidosta vastaaviin henkilöihin. Katselmuksot ja kuvaukset tehtiin ulkoilureiteillä kesällä 2022, jolloin mukana olivat kyseisen ulkoilureitin kunnossapidosta vastaavan järjestön tai yhdistyksen edustaja. Karjalohjan kuntoradan osalta

haastateltiin myös yhtiön reitin kunnossapidosta vastaavaa henkilöä. Alkusyksystä kuvattiin valaistut kuntoradat pimeällä.

Latualueilla katselmuksia ei tehty, josta poikkeuksena oli Sammatin koululaisten hiihtolatualue. Selvitystyön yhteydessä päivitettiin näiden alueiden latukartat.

Ylläpitäjien kanssa käytyjen keskustelujen ja puheluiden sekä tehtyjen havaintojen jälkeen keskeiset tarpeet on kirjattu ulkoilureittikohtaisiin kehittämis- ja kunnostustarpeet osioon.

Kustannus- ja muiden teknisten tietojen apuna ovat olleet yhtiön toimitusjohtaja ja liikuntapalvelupäällikkö, joiden kanssa on kokoonnuttu säännöllisesti.

ULKOILUREITTIEEN TEKINEN NYKYTILA

KARJALOHJAN ULKOILUREITIT

Karjalohja on entinen Uudenmaan maakunnassa sijainnut Suomen kunta, joka liittyi Lohjan kaupunkiin 1.1.2013. Karjalohjan ainoa taajama on Karjalohjan kirkonkylä. Karjalohjan on yksi Lohjan kaupunginosista, sen pinta-ala on 163,39 km² ja asukkaita on 1 405 (v. 2021).

LLK Oy:n hallinnoimien ulkoilureitin ja hiihtoladun lisäksi Karjalohjalla on Karjalohjan urheilukenttä, monitoimiareena/luistinrata, monitoimihalli ja 4-väyläinen frisbeegolfrata. Viimeisimpänä liikuntapaikkana Karjalohjalle valmistui selvityksessä oleva 1,3 km:n kuntorata, joka kunnostettiin pääosin seurakunnan omistamalle maa-alueelle ja koulun sekä urheilukentän lähialueella.

KARJALOHJAN VALAISTU KUNTORATA – KUVAUS

Sijainti: Karjalohjan keskustassa, 31 km Lohjan keskustasta Karjalohjan koulun ja urheilukentän lähimaastossa.

Opastus: Karjalohjan Keskustieltä on opaste Koulukujalle, Karjalohjan koululle, ei itse kuntoradalle.

Lähtöpaikka, osoite: Koulukuja 10, 09120 Lohja. Kuntoradan lähtöpaikka sijaitsee urheilukentän koulun puoleisessa pohjoispäädyssä.

Lähtöpaikan koordinaatit: 60.25226, 23.74044

Paikoitus: Karjalohjan urheilukentän länsipäädyssä on 4–5 auton P-merkillä varustettu pysäköinti alue. Koulun pihassa on lisäksi suurempi pysäköintialue koulun henkilökunnan ja sen alapuolella liikuntasalin ja lähiliikuntapaikan käyttäjille, näitä ulkoilijatkin voivat käyttää.

Opastus reitille: On puutteellinen, paikoitusalueelta tai koulun pihalta ei opastusta reitille.

Reittiopasteet: Opaskartta on selkeä reitin lähtöpaikalla, urheilukentän kulmalla. Reittikartta osoittaa enemmän metsään päin, kuin alueelle tulijan suuntaan. Reitillä ei

opasteita, vain yksi suuntamerkki reitin loppuosalla. Ei kulkusuuntamerkkejä, lamppuja seuraamalla pysyy reitillä.

Pituus/km: 1,3 km

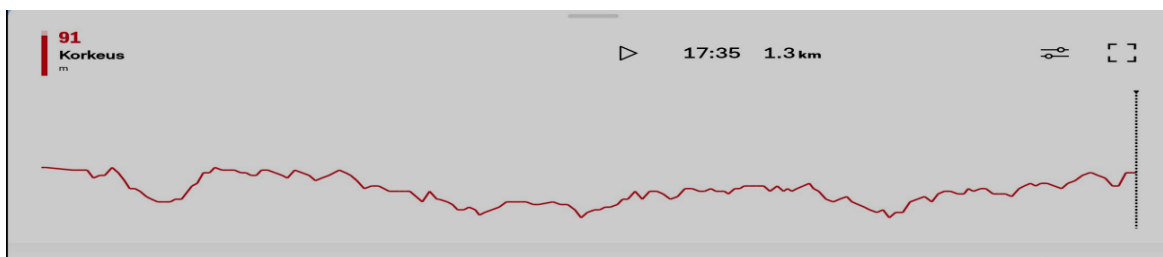
Käyttö (lajit, kävijät):

Kuntorata soveltuu lenkkeilyyn ja ulkoiluun, Talvisin perinteisen hiihtoon, harvemmin reitille kunnostetaan vapaanhihtotyylin latu.

Käyttäjinä kuntoradalla ovat Karjalohjan ja lähialueen asukkaat, kuntoradan vieressä olevan koulun oppilaat ja lähiliikuntapaikkaa käyttävät. Kuntoradan tarkempaa kävijäseurantaa ei ole.

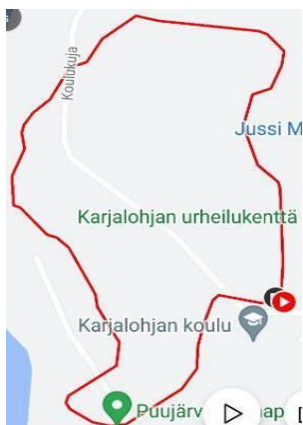
Reitti (pinnoite, leveys): Uusi, erittäin hyvä kivituhkapinnoite lähes koko reitillä. Reitillä alussa urheilukentän pohja, 100 metrin osuudelta on nurmettunutta. Lisäksi reitin loppuosan pinnoite on urautunut pahasti runsaan sateen jäljiltä. Reitillä leveys on riittävä, 3–4 metriä.

Reittiprofiili:

Reitillä on nousua 40 metriä ja laskua 44 metriä. Korkein kohta 70 metriä.

Reitin kuvaus, vaativuusluokitus ja laatuarvio

Vaihteleva reitti kauniissa sekametsässä, jossa on tiivis puusto. Reitillä on pitkiä loivia osuuksia. Se on hyvin vaihteleva ja mutkitteleva. Reitin alussa urheilukenttä- osuuden jälkeen, 150 metriä lähdöstä, on pitkä ja vauhdikas jopa vaarallinen lasku, jonka lopussa on jyrkähkö mutka. Reitti kulkee pienen matkan kauniissa Puujärven rantamaisemassa Lopussa kaksi mäkiosuutta, joista jälkimmäinen nousee jyrkästi takaisin lähtöpaikalle.

Reitin kulkusuunta on vastapäivään.

Reitin vaativuusluokitus on helppo, talvisin vauhdikkaan laskun ja sitä seuraavan mutkan vuoksi melko vaativa. Laatuarvio: hyvä

Erityishuomioita reitillä

Joissain kohdin puiden oksisto estänee lumen satamisen reitille. Reitillä on yksi, leveän tien risteys ilman opastetta. Reitin päätepiste jää hieman epäselväksi ja loppuosa on jyrkkä ja isojen puiden katveessa.

[Kuntoradan kuvalinkki >>>>>>](#)

Oheispalvelut: Kuntoradan oheispalveluja ovat Karjalohjan urheilukenttä, koulu, monitoimiliikuntasali ja lähiliikuntapaikka sekä uimaranta. Karjalohjan keskustan palvelut ovat kilometrin päässä kuntoradasta. Alueella toimii aktiivisesti Puujärven vesiensuojeluyhdistys ry.

Ulkoilureitin kunnostus/ylläpito ja kustannukset: Lohjan Liikuntakeskus Oy:n liikuntapaikat yksikkö vastaa kuntoradan ylläpidosta ja työn kustannukset ovat vuosittain 1 500 euroa (v. 2021).

Valaistus: Kuntoradalla on uudet valaisinpylväät ja led-lamput, joita on 35 kappaletta. Valojen tekniikka: Valot syttyvät manuaalisesti urheilukentän valopylväässä olevan reittikartan alapuolelta painokatkaisijasta. Syttymisajankohtaa säätelee hämäräkytkin. Valot ovat päällä puoli tuntia kerrallaan. Ne voi kytkeä päälle lähtiessä, vaikka ne jo palaisivat reitillä. Valojen ohjeistusta ei ole paikan päällä.

Reitti pimeällä: Uudet led- valot ovat hyvin kirkkaat ja niiden teho on erinomainen koko reitin alueelle. Ensimmäisen alamäen mutka jää hieman pimeäksi ja lisäksi reitillä on muutamia puiden oksistojen aiheuttamia katvealueita. Reitien loppuosuudella ja paikoitusalueella valaistusta tukee koulun ja koulun piha-alueen valot.

[Kuntorata pimeällä kuvalinkki >>>>](#)

Maanomistussuhteet:

Maanomistajat: Lohjan seurakunta ja Lohjan kaupunki – kuntorata kulkee suurimman osan seurakunnan omistamalla maa-alueella. Reitin alku kulkee kaupungin omistamalla maalla sadan metrin matkan Karjalohjan urheilukentän sivussa ja lopussa Karjalohjan monitoimihallin ja kaukalon välisellä alueella kaupungin omistamalla maalla.

Mahdollisten sopimusten sisällöt: Lohjan kaupungin ja Lohjan Seurakunnan kesken laadittu sopimus on voimassa toistaiseksi. Lohjan kaupungilla on ollut oikeus siirtää kuntoradan haltijan oikeudet Lohjan Liikuntakeskukselle, näin on myös tapahtunut vuonna 2019. Tällä hetkellä LLK Oy on reitin haltija, niin kauan kunnes ulkoilureitti poistetaan käytöstä tai reittiä on tarpeen muuttaa tai jos seurakunnan tarpeet kuntoradan tontilla muuttuvat. Sopimuksen irtisanomisaika kolme (3) vuotta. Sopimusta rikottaessa irtisanomisaika on kuusi (6) kuukautta. Kuntoradan maapohjasta ei makseta korvausta.

Karjalohjan kuntoradan saavutettavuus ja väestöpohja

Kuntoradan saavutettavuutta on tarkasteltu kävellen, pyöräillen ja autolla alle 10 minuutissa ja 20 minuutissa sekä sen väestöpohjaa kahden, kolmen ja viiden kilometrin etäisyydeltä.

[Reittikohtaiset saavutettavuusasukasapohjalinkki >>>>](#)

POHDINTA - KUNTORATA

Hyvät puolet:

- + keskeinen sijainti Karjalohjan keskustan tuntumassa
- + opastettu urheilukentän parkkipaikka P-merkillä, koulun parkkipaikat lisänä
- + selkeä, mutta rakenteeltaan hieman kevyt reittikartta
- + hieno vaihteleva ja mutkitteleva reitti luonnon kauniissa maisemassa
- + uusi, erittäin hyvä kuntoradan pinnoite
- + riittävä reitin leveys
- + tehokas valaistus pimeällä
- + oheispalvelut

Huonot puolet:

- opastus paikalle ja reitille, reittikartta selin tulijaan nähden

- ei reitti- tai kulkusuuntamerkkejä, eikä risteyskohdissa (2) opastetta
- pitkä loiva ja vaarallinen lasku reitin alussa, jonka lopussa jyrkkä mutka
- puustoa liian lähellä mutkaisilla reittiosuuksilla
- sade aikaansaa pahoja uomia reitin loppuosassa pinnoitteeseen
- reitin päätepiste/maali jää hieman epäselväksi
- pimeään aikaan valojen käytön opastus
- kuntorata sijaitsee vuokramaalla
- talvisin käytännössä vain perinteisen latu

KARJALOHJAN HIIHTOLATU – KUVAUS

Sijainti: Karjalohjan keskustassa, yksityisten maanomistajien peltoalueilla.

Lähtöpaikka/-paikat, osoite: Hakosenkuja 2, 09120 Lohja. Myymälän, Sale Karjalohja, eteläpuolisen pellon kulma.

Lähtöpaikan koordinaatit: 60.244660, 23.732463

Paikoitus: Kaupan päädyssä, paikka muutamalle autolle

Pituus/km: Latuverkoston pituus on kahdeksan (8) km

Käyttö (lajit, kävijät): Perinteinen hiihtolatu, jossa käyttäjinä ovat Karjalohjan asukkaat ja latureitin lähellä olevat asukkaat. Kävijämääräseuranta ei hiihtoladulla ole.

Hiihtolatu (pohja, leveys): Latupohja on peltomaata ja leveys 1.5–2 metriä.

Valaistus: Ei

Hiihtoladun kuvaus/vaativuusluokitus:

Latu lähtee Karjalohjan Sale -myymälän kulmalta. Runsaan 8 km:n hiihtolenkki kulkee jonkin matkaa tien ja asumisen katualueella ja sen jälkeen lähipeltoalueilla mm. Tallaan alueella.

Käyttö vain talvisin ja se riippuu lumitilanteesta. Hiihtosuunta on myötäpäivään ja hiihtolatu on vaativuudeltaan helppo.

Oheispalvelut: Karjalohjan keskustan palvelut

Hiihtoladun kunnostus/ylläpito sekä kustannukset:

Lohjan Liikuntakeskus Oy ostaa ladun kunnossapidon yksityiseltä henkilöltä. Ajoittain kunnossapidon osalta asiat eivät aina suju yksityisen toimijan kanssa toivotulla tavalla. Hiihtoladun ylläpitokustannukset ovat vuodessa 400 euroa (v. 2021)

Maanomistussuhteet:

Maanomistajat: Karjalohjan hiihtolatu sijoittuu seitsemän (7) eri yksityisen maanomistajan maa-alueelle.

Mahdolliset sopimukset/sisältö: Kunnossapitäjällä suulliset sopimukset latualueiden käytöstä. Sopimuksen sisältö ei ole tiedossa.

HIIHTOLATU - POHDINTA

Hiihtoladulla on;

- + keskeinen sijainti, hyvä saavutettavuus
- + riittävän pitkä latureitti
- + perinteinen, kaunis maalaismaisema

Huonompia puolia;

- ei virallista parkkipaikkaa
- latu useamman yksityisen maanomistajan maa-alueilla
- ylläpito edellyttää lumista talvea
- reittikartta ja -opasteet

Karjalohjan ulkoilureittien latukartat 2022 (Liite 2 ja 3)

SAMMATIN ULKOILUREITIT

Sammatti on Uudenmaan maakunnassa sijaitseva Suomen entinen kunta, joka perustettiin vuonna 1866. Sammatti yhdistyi vuoden 2007 alussa Lohjan kaupunkiin kunnanvaltuuston 27.8.2007 tekemän yksimielisen päätöksen nojalla. Sammatti on Lohjan kaupunginosa, jonka pinta-ala on 85,06 km² ja hallinnollinen keskus on Sammatin kirkonkylä. Sammatti on asukkaita yhteensä 4531 (v. 2021).

Sammatin ulkoilureittien lisäksi LLK Oy:n hallinnoimia liikuntapaikkoja Sammatissa ovat; koulun liikuntasali ja kuntosali, urheilukenttä, monitoimi-/luistinkenttä (lähiliikuntapaikka) ja Sammatin 18- väyläinen frisbeegolfrata.

SAMMATIN VALAISTU KUNTORATA – KUVAUS

Kuntorata on perustettu vuonna 1979 paikallisen liikuntajärjestön, Sammatin Sampo ry:n talkoovoimin. Sammatin kunta vastasi kuntoradan ylläpidosta vuoteen 2007. Kuntaliitoksen jälkeen siitä on vastannut Lohjan Liikuntakeskus Oy vuodesta 2008.

Sijainti: Kuntorata sijaitsee Sammatin keskustassa, 22 km Lohjan keskustasta. Kuntorata on Lönnrotintieltä 1,5 km kilometriä Paikkarintietä pohjoiseen.

Opastus: Ei opastusta keskustasta eikä Paikkarintieltä, josta on kyllä opasteet Sammatin frisbeegolfradalle sen paikoitusalueen molemmissa päissä.

Paikoitusalueet: Kuntoradan parkkipaikka on yhteinen alueen frisbeegolfradan käyttäjien kanssa. Alueelle mahtuu 50 autoa. Osa ulkoilijoista käyttää vielä vanhaa kuntoradan paikoitusaluetta, joka sijaitsee Paikkarintien varressa noin 150 metriä ennen uutta lähtöpaikkaa, siihen mahtuu 2–3 autoa. Isommissa tapahtumissa käytössä tienvarsipaikoitus.

Lähtöpaikka/-paikat, osoite: Uuden lähtöpaikan osoite Paikkarintie 86, 09220 Lohja. Se on sama kuin Frisbeegolfradan lähtöpaikka, parkkipaikalta johtavien portaiden alapäässä.

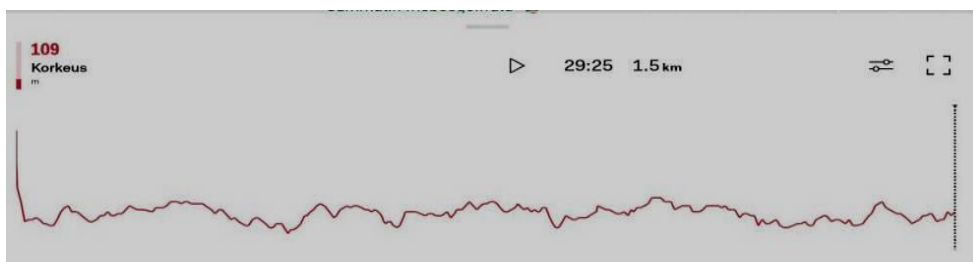
Lähtöpaikan koordinaatit: 60.331860.23.811303

Opastus ulkoilureitille: Opastusta ei uudella lähtöpaikalla ole.

Reittipasteet: Reitin alussa on kaksi kulkusuuntamerkkiä, jotka puuttuvat muualta reitiltä. Reitin lähtöpaikan muuttuessa kulkusuuntamerkit jäävät reitin loppunousuun. Nyt reitin aloitus- ja päättymiskohdat jäävät epäselväksi. Reitin alussa on yksi ratsastuksen kieltomerkki. Valopylväitä seuraamalla pysyi reitillä.

Pituus/km: Kuntoradan pituus on **1,5** kilometriä.

Reittiprofiili:

Kuntoradalla on nousua 155 metriä, laskua 50 metriä. Korkein kohta on 106 metriä.

Käyttö (lajit, kävijät): Kuntorata on ympärivuotisessa käytössä, lenkkeilyyn, ulkoiluun ja hiihtoon. Kuntoradalla kunnostetaan pääsääntöisesti perinteinen hiihtolatu, ei vapaan hiihtotyylin latua, koska luisteluhiihtäjiä on kuntoradalla yhä vähemmän. Reitti koetaan talvella haastavaksi muutaman jyrkän vauhdikkaan laskun ja käynnösten vuoksi.

Reitti (pinnoite, leveys): Reitin pinnoite on vanha puru-/metsäpohja, joka on isolta osalta kulunutta. Reitillä on sekä reitin sivuilta että keskeltä nurmettuneita osuuksia. Puustoltaan melko avonainen reitti, joskin on osuuksia, joissa kuusen latvukset kasvaneet reitin päälle. Osalle reitistä on levitetty frisbeegolfradan perustamisesta saatua haketta. Leveys reitillä on hyvä, 3–4 metriä.

Reitin kuvaus, vaativuusluokitus ja laatuarvio

Ympärivuotisessa käytössä oleva vaihteleva, pitkiä, loivia ja helppokulkuisia osuuksiakin sisältävä reitti lähtee frisbeegolfradan paikoitusalueen portaiden päästä mäen päältä. Reitti muodostuu tavallaan kahdesta lenkistä sekä neljästä lasku- ja mäkiosuudesta. Ensimmäinen kahden kilometrin lenkin loppuosa laskee jyrkästi lähelle kuntoradan entistä lähtöpaikkaa kääntyen jyrkkään ylämäkeen toiselle lenkille. Toinen osuus on kilometrin pituinen ja päättyy loivan nousun jälkeen ensimmäisen lenkin tavoin lähelle entistä paikoitusaluetta nousten jyrkkään ylämäkeen lähtöpaikalle.

Reitti kulkee vastapäivään.

Vaativuusluokitukseltaan rata on helppo, talvisin melko vaativa lenkkien paluusuuksien jyrkkien laskujen ja niitä seuraavien mutkien vuoksi. Laatuarvio: tyydyttävä

[Sammatin kuntoradan reittikuvat linkki >>>](#)

Erityishuomioita ulkoilureitistä Sammatin 18-väyläinen frisbeegolfrata tiiaus- ja levähdyspaikkoineen kulkee valaistun kuntoradan ja hiihtolatuojen lähimaastossa. Maastossa on muutamia varoitusmerkkejä.

Sammatin latuverkostoon pääsee valaistulta kuntoradalta, sen ensimmäisen lenkin kahdesta kohtaa, 380 ja 470 metrin kohdilta.

Oheispalvelut: Kuntoradan uudella paikoitusalueella on ulkokäymälä (kevätsyksy) ja nuotiopaikka. Frisbeegolfradan lisäksi Sammatin keskustan palvelut ovat runsaan kilometrin päässä kuntoradasta.

Valaistus: On vanha ja valaisinpylväät ovat vuodelta 1979. Lamppuja on reitillä 22 kappaletta (125W). Lamppujen polttimoita on vaihdettu tarvittaessa.

Tekniikka: Valot toimivat hämäreäkytkin- tekniikalla, kuten alueen katuvalot.

Kuntoradan valot sammuvat klo 22.

Kuntorata pimeällä: Kuntoradan uudella lähtöpaikalla, parkkipaikalla ja lähtöpaikalle vievissä portissa ei ole lainkaan valaistusta. Kuntoradan valojen teho on hyvin huono ja vaihteleva. Muutama kirkkaampi lamppu on reitillä. Erityisen pimeät kohdat ovat uudelta lähtöpaikalta lähdeittäessä reitin alamäkiosuudella ja reitin ensimmäisen lenkin loppuosassa. Reitien loppuosan noustessa takasin kuntoradan lähtöpaikalle, sitä valaisevat ensimmäisen reitin paluuosuuden valot. Näillä kahdella osuudella on yhteiset valot.

[Sammatin kuntorata pimeällä kuvat linkki >>>](#)

Ulkoilureitin kunnostus/ylläpito ja kustannukset: LLK Oy on ostanut kuntoradan kunnostustyön paikalliselta liikuntajärjestöltä vuodesta 2007, Sammatin liittyttyä Lohjan kaupunkiin. Kunnostus tehdään järjestön omistamalla moottorikelkalla ja kuntoradan ylläpitokustannukset ovat 830 euroa vuodessa (v.2021).

Maanomistussuhteet:

Maanomistaja: Sammatin valaistun kuntoradan maapohjan omistaa Lohjan kaupunki.

Mahdolliset sopimussisällöt: Sopimus maa-alueen käytöstä perustuu LLK Oy:n ja kaupungin yhteistoimintasopimukseen.

Sammatin ulkoilureittien saavutettavuus ja väestöpohja

Kuntoradan saavutettavuutta on tarkasteltu kävellen, pyöräillen ja autolla alle 10 minuutissa ja 20 minuutissa sekä sen väestöpohjaa kahden, kolmen ja viiden kilometrin etäisyydeltä.

[Reittikohtaiset saavutettavuusasukas pohja linkki >>>>](#)

POHDINTA – KUNTORATA

Hyvät puolet:

- + Lyhyt matka Sammatin keskustasta.
- + Uusi lähtöpaikka ja suuri parkkipaikka frisbeegolf- radan käyttäjien kanssa.
- + Ulko-wc on parkkipaikalla ja roskakori reitin lähtöpaikalla

- + Vaihteleva, riittävän avoin ja leveä ulkoilureitti sijoittuu mäntymetsäalueelle.
- + Kulkusuunta merkit (2) ja ratsastuksen kielto- merkki reitin lopussa
- + Kuntorata sijaitsee kaupungin maalla ja on valaistu – toimiva valotekniikka.
- + Oheispalvelut – frisbeerata kuntoradan lähimaastossa, lähtöpaikan palvelut

Huonot puolet:

- Puutteellinen opastus uudelle lähtöpaikalla, sieltä edelleen reitin lähtöpaikalle ja itse reitille sekä opas-/infotaulu-/kartta.
- Reititin pinnoite isolta osalta kulunut ja joiltain osin hyvinkin nurmettu.
- Hyvin vaativat, vaativat laskut jyrkkine mutkineen ja nousuineen
- Pimeällä riittämätön valaistus; erityisesti parkkipaikalla, portaissa sekä reitillä, erityisesti kahdella pitkällä osuudella.
- Talvisin kuntoradalle ajetaan pääsääntöisesti perinteinen latu, on havaittu vähemmän vapaan hiihtotyylin harrastajia.
- Kuntorata on vähäisellä käytöllä.

SAMMATIN HIIHTOLADUT - KUVAUS

Sijainti: Sammatin alueen yhdeksän (9) kilometrin hiihtolatuverkosto sijaitsee Sammatin kuntoradan länsi- ja eteläpuoleisessa maastossa.

Opastus: Ei opasteita kuntoradalta erkaantuville hiihtoladulle.

Lähtöpaikka/-paikat, osoite: Sammatin valaistu kuntorata: Paikkarintie 86, 09220 Lohja. Latualueelle pääsee kahdesta kohtaa valaistulta kuntoradalta.

Hiihtoladuille lähdetään epävirallisesti myös Sammatin koulun lähistöltä, Praaskujan päästä sekä Mätäsniementien kohdata. Nämä lähtöpaikat eivät ole virallisia lähtöalueita.

Koordinaatit: **60.331860.23.811303**

Pituus/km: Yhdeksän (9) kilometriä.

Opasteet: Latualueiden opasteet, kulkusuunta – ja varoituamerkit, ovat hiihtoladuilla vain talvisin.

Latuprofiili/kartta vain osasta koululaisille ylläpidettävästä ladusta: Koululaisille ylläpidettävän hiihtoladun latuprofiili - vain osa latuprofiilista.

Käyttö (lajit, kävijät): Hiihtolatuverkosto on perinteiseen hiihtoon. Käyttäjinä Sammatin asukkaat ja koululaiset. Hiihtolatukohtaisia kävijämääriä ei ole saatavissa.

Ladut (pohja, leveys): Pääsääntöisesti latupohjana ovat vaihtelevat metsäpolut ja –tiet sekä osin peltoalueet. Latuleveys vaihteleva 1,5–3 metriin.

[Maastokuvia koululaisten hiihtoladusta linkki >>>>](#)

Valaistus: Kuntoradalta lähdettäessä 300 metriä, muulla osuudelle ei.

Reitin kuvaus:

Latuverkosto ulottuu lumitilanteen mukaan valaistulta kuntoradalta Sammatin koululle saakka. Valaistun kuntoradan länsipuolelta lähtevä latu erottuu kahdeksi kaksisuuntaiseksi laduksi ja toinen on 1,9 km. Eteläisin latu - 4,5 km - jatkuu aina lähelle koulua. Tällä latuosuudelle on myös erillinen kilometrin mittainen lenkki. Kuntoradan eteläpuolelta lähtevä latulenkki on 0,57 km.

Koulun myötäpäivään kulkevan ympyräladun, 0,9 km, lisäksi ajetaan ”serpentiini” ladut (1 km) peltoalueelle koululaisille. Latupohjana on vaihtelevat metsäpolut ja –tiet. Latuverkostolla useampi kaksisuuntainen osuus, latuleveys on 2–3 metriä. Reitillä on yksi jyrkempi ylämäki ja vaativa lasku. Muuten maasto on tasaisempaa.

Oheispalvelut: Kuntoradan paikoitusalueen palvelut ja Sammatin keskustan palvelut.

Hiihtolatuojen kunnostus/ylläpito ja kustannukset: LLK Oy on ostanut hiihtolatuojen kunnostustyön paikalliselta liikuntajärjestöltä vuodesta 2007 kunnan liittyttyä Lohjan kaupunkiin. Kunnostus tehdään järjestön omistamalla moottorikelkalla.

Hiihtolatuverkoston ylläpitokustannukset ovat vuositasolla 1 200 euroa (v. 2021).

Maanomistussuhteet

Maanomistajat: Sammatin hiihtolatuverkosto sijoittuu viiden (5) eri yksityisen maanomistajan maa-alueille.

Sopimukset/sisällöt: Latuverkoston maa-alueiden käytöstä on suulliset sopimukset maanomistajien ja latujen kunnossapitäjän kanssa. Sopimussisällöstä ei ole tietoa.

POHDINTA – SAMMATIN HIIHTOLADUT

Hyvät puolet:

- + Laaja latuverkosto ja keskitetty lähtöpaikka valaistulta kuntoradan lähtöpaikalta.
- + Sijainti on suhteellisen lähellä asutusalueita ja Sammatin keskustaa.
- + Verkosto kulkee vaihtelevassa mäntymetsämaastossa olemassa olevia polkuja ja metsäteitä pitkin.
- + Hiihtoladut myös koululaisille lähellä koulua, lähtöpaikka on Praaskuja.

Huonot puolet:

- Erityisesti talvisin ja pimeällä uuden parkkipaikan portaat ovat hankalat.
- Kuntoradalta ei ole opastetta erkaantuvuille hiihtoladuille.
- Kulkusuunta- ja varoitusopasteet ovat vain käytössä talvisin.
- Parkkipaikan WC käytössä vain kevästä syksyyn, ei talvella.
- Ladut kulkevat yksityisten maanomistajien maa-alueilla.

Sammatin ulkoilureittien latukartta 2022 (Liite 4)

NUMMEN ULKOILUREITIT

Nummi-Pusula on entinen Uudenmaan maakunnan luoteisosassa sijaitseva kunta Suomessa. Kunta muodostettiin vuonna 1981 Nummen ja Pusulan kunnista. Kunta lakkautettiin 1.1.2013, jolloin Nummi-Pusula liitettiin Lohjan kaupunkiin samaan aikaan Karjalohjan kanssa. Nummi-Pusulan pinta-ala on 505,13 km². Nummi on yksi Lohjan kaupunginosa ja sen kyliä ovat muun muassa Saukkola ja Jättölä. Saukkola on Nummen alueen keskus, joka sijaitsee 20 km Lohjan keskustasta. Nummella on asukkaita 3 444 (v.2021).

Nummen alueella on ulkoilureittien lisäksi LLK Oy:n hallinnoimia liikuntapaikkoja; Nummen urheilukenttä, monitoimi-/luistinkenttä, Nummen yhtenäiskoulun ja Oinolan koulun liikuntasalit, Nummen toimintahuone, Nummen ja Oinolan kentät, Saukkolan kenttä-/luistinrata ja lähiliikuntapaikka sekä Nummen 9-väyläinen frisbeegolfrata.

SAUKKOLAN VALAISEMATON KUNTORATA – KUVAUS

Sijainti: Kuntorata sijaitsee Saukkolan keskustan tuntumassa, 22 kilometriä Lohjan keskustasta. Turuntieltä ja edelleen Jätöläntieltä Nummenpäätien ja Kapulametsäntien jälkeen on Pahassuonkujalle.

Opastus: Turuntieltä eikä Jätöläntieltä ole opastusta kuntoradan lähtöpaikalle.

Paikoitus: Lähtöpaikalla ei ole varsinaisesti paikoitusaluetta. Pahassuonkujalla on mahdollisuus kadunvarvipaikoitukseen, johon mahtuu muutama auto.

Lähtöpaikka/-paikat, osoite: Lähtöpaikka on Lohja uuden lähiliikuntapaikka Mäyräpuiston välittömässä läheisyydessä, lähiliikuntapaikan eteläpuoleisella peltoalueella, osoitteessa: Pahassuonkuja, 09430 Lohja.

Kuntoradalle on epävirallinen yhdyslatu Sähkötien lisäpaikoitusalueelta, Heimonkadun varressa on paikoitusmahdollisuus muutamalle autolle. Yhdyslatu ja lähtöpaikat ovat yksityisten maanomistajien mailla ja eivät ole virallisia lähtöpaikkoja.

Lähtöpaikan koordinaatit: 60.38710, 23.96928

Opastus reitille: Infotaulut ja reittikartat ovat virallisen lähtöpaikan lisäksi myös epävirallisilla lähtöpaikoilla.

Reittiopasteet: Ilmoitustaulujen lisäksi muita opasteita ei ole reitillä. Kulku- /hihtosuunta merkinnät vain talvisin, kesäisin ei.

Pituus/km: Reitti on lyhyt, **1,5** kilometriä.

Reittiprofiili:

Reitillä on nousua 18 metriä ja laskua 21 metriä. Korkein kohta 85 metriä.

Käyttö (lajit, kävijät): Kuntoradalla ympärivuotinen käyttö. Lenkkeily, ulkoilu ja hiihto sekä perinteisen että ja vapaan hiihtotyylin ladut. Käyttäjinä ovat Saukkolalaiset, erityisesti lähiasutusalueen asukkaat sekä lähipäiväkodin lapset. Tarkkoja kävijämääriä ei ole saatavissa.

Reitti (pinnoite, leveys):

Pinnoite on suurelta osin kivimurske- ja peltopohjainen. Kaksisuuntaisella reittiosuudella on hyvä kivimurskepohja. Muilta osin reitti on nurmettunutta - erityisesti reitin alussa ja sen sivuilta. Reitillä on hyvä leveys, 3–4 metriä.

Reitin kuvaus, vaativuusluokitus ja laatuarvio

Suurin osa reitistä on kaksisuuntainen ja reitin molemmissa päissä, alussa ja lopussa on kierrettävät yksisuuntaiset lenkit. Reitti on hyvin tasaista maastoa. Reitin keskiosan kaksisuuntainen osuus on mennessä pitkää loivaa nousua ja vastaavasti paluumatkalla pitkä laskuosuus.

Reitin kulku myötöpäivään.

Vaativuusluokka: Reitti on vaativuudeltaan helppo. Laatuarvio: tyydyttävä

[Saukkolan kuntoradan reittikuvat, linkki >>>](#)

Erityishuomioita kuntoradasta

Kuntoradan parannusta tehty viimeksi reitin takalenkillä. Reitin alkupuolella on ollut vaikea kosteusongelma. Vesi on noussut ladulle talvisin. Kuntoradan ylläpitäjien toiveena saada laajennettua talvisin hiihtolatu kuntoradan viereiselle omistamalle peltoalueella, joka on kevästä syksyyn vuokrattu yksityiselle viljelijälle.

Samoin toiveissa on perustaa frisbeegolf-rata kaupungin kaavassa teollisuustontiksi määritellylle maa-alueelle. Tontti jää kaksisuuntaisen paluureitin vasemmalla puolelle.

Oheispalvelut: Uusi lähiliikuntapaikka, pallo- ja monitoimi- sekä boccia- kentät, lasten leikkivälineitä sekä lähistöllä lisäksi jääkiekkokaukalo ja alueella voi myös geokätköillä.

Valaistus: Reitillä ei ole, mutta sitä toivotaan.

Ulkoilureitin kunnostus/ylläpito ja kustannukset:

Lohjan Liikuntakeskus Oy on ostanut kuntoradan kunnossapidon vuodesta 2013 paikalliselta asukasyhdistykseltä. Kuntoradan kustannukset ovat vuosittain 3 000 euroa.

Maanomistussuhteet

Maanomistaja/maanomistajat: Kuntoradan maa-alueen omistaa Lohjan kaupunki.

Mahdollisten sopimusten sisällöt: Sopimus maa-alueen käytöstä perustuu LLK Oy:n ja kaupungin yhteistoimintasopimukseen.

Saukkolan kuntoradan saavutettavuus ja väestöpohja

Kuntoradan saavutettavuutta on tarkasteltu kävellen, pyöräillen ja autolla alle 10 minuutissa ja 20 minuutissa sekä sen väestöpohjaa kahden, kolmen ja viiden kilometrin etäisyydeltä.

[Reittikohtaiset saavutettavuus/asukaspohjalinkki >>>>](#)

POHDINTA – SAUKKOLAN KUNTORATA

Hyvät puolet:

- + Kuntoradan ympärivuotinen käyttö jo nyt mahdollista, vaikkei ole valaistusta.
- + Keskeinen sijainti asutuksen keskellä ja lähellä Saukkolan keskustaa, jonne vajaa kilometri.
- + Riittävä määrä ilmoitustauluja karttoineen.
- + Helposti saavutettavissa, helppokulkuinen, avoin ja riittävän leveä reitti.

- + Erittäin hyvät oheispalvelut mm. lähiliikuntapaikka, luistinrata.
- + Kuntorata sijaistee kaupungin maalla.
- + Alueella toimii aktiivinen ja aikaansaapa asukasyhdistys.

Huonot puolet:

- Ulkoilureitin sijainti on taajaan asutulla alueella, useiden katujen päässä sekä alue on kaavallisesti ahdas.
- Hankala, pieni ja epävirallinen paikoitusalue sijaitsee kadun varressa.
- Laajat nurmeltuneet alueet erityisesti reitin alussa ja lopussa.
- Kuntorata on lyhyt.
- Kosteusongelma ilmenee ladulla talvisin.
- Epäviralliset lähtöpaikat ja yhdysreitti sijaitsee yksityisten maa-alueilla.

SAUKKOLAN HIIHTOLADUT

PAHASSUON HIIHTOLATU - KUVAUS

Sijainti: Hiihtolatu lähtee Saukkolan kuntoradan vierestä ja lähiliikuntapaikan ja boccia -kentän taitse pohjoiseen.

Paikoitus: Käytössä kuntoradan Pahassuontien kadunvarvipaikoitus, johon mahtuu muutama auto.

Lähtöpaikka/-paikat, osoite: Pahassuonkuja, 09430 Lohja.

Koordinaatit: 60.38710, 23.96928

Pituus/km: Hiihtoladun pituus on **750** metriä.

Opastus: Ladulle ei varsinaisesti ole opastusta.

Latu (pohja, leveys): Latupohja on metsä- ja peltomaata, jonka leveys 1,5–2 metriä.

Maanomistajat: Pahassuonkujan hiihtolatu sijoittuu Lohjan kaupungin omistaman maa-alueen lisäksi yhden (1) yksityisen maanomistajan maa-alueelle. Suullinen sopimus maanomistajan kanssa käytöstä. Sisältö ei tiedossa.

OINOLAN HIIHTOLADUT

OINOLAN HIIHTOLATU - KUVAUS

Sijainti: Nummen yhtenäiskoulun eteläpuolisilla peltoalueilla. Kolme (3) kilometriä Saukkolan keskustasta.

Paikoitus: Nummen Yhtenäiskoulun piha-alueen paikoitusalueet.

Lähtöpaikka/-paikat, osoite: Nummen yhtenäisyyskoulun koulun piha-alue, ala- ja yläkoulun, välinen alue. Osoite: Tiedonpolku 4, 09810 Lohja.

Koordinaatit: **60.38710, 23.91097**

Pituudet/km: Alakoulun alapuoleinen latu on 200 metriä ja yhtenäiskoulun alapuolella olevan peltoalueen latu on kilometrin (1) pituinen.

Käyttö (lajit, kävijät): Vain talvisin hiihto; perinteisen ja vapaan tyylin ladut. Latujen kunnostus riippuu lumitilanteesta. Käyttäjinä ovat koululaiset, koulualueen muut toimijat sekä lähialueen asukkaat.

Ladut (pohja, leveys): Tasaista peltomaata, loivaa alamaata.

Valaistus: Ei ole, paikoitusalueella ja pallokentällä on koulun valaistus.

Reitin kuvaus: Molemmat ladut kulkevat koulun eteläisillä peltoalueilla, lyhyempi lenkki ajetaan koulun pienimmille oppilaille ja pidempi latu vanhemmille oppilaille. Helppo peltopohja, reittien leveys vaihtelee, koska pellolle ajetaan useampi (2–3) molempien hiihtotyylien ladut.

Oheispalvelut: Koulun paikoitusalueet, pulkkamäet koulun alapuolisella pellolla ja Turuntien toisella puolella, koulu, liikunta- ja toimintasali, päiväkotit sekä koulun lähiliikuntapaikat.

Saukkolan hiihtolatujen kunnostus/ylläpito ja kustannukset:

Lohjan Liikuntakeskus Oy ostaa latujen kunnossapidon paikalliselta asukasyhdistykseltä, joka kunnostaa ladut omalla latukoneella. Latujen ylläpito kustannuksia ei ole eritelty, sisältyvät kuntoradan kohdassa mainittuihin kustannuksiin.

Maanomistajat: Nummen yhtenäiskoulun läheisyydessä olevat Oinolan hiihtoladut sijoittuvat neljän (4) eri yksityisen maanomistajan sekä kaupungin omistamalla maa-alueille.

Hiihtolajien mahdollisten sopimusten sisällöt:

Latujen kunnossapitäjä sopii suusanallisesti yksityisten maanomistajien kanssa käytöstä. Sopimuksen sisältö ei ole tiedossa.

[Oinolan hiihtolajien peltoalueet linkki >>>>](#)

POHDINTA – SAUKKOLAN HIIHTOLADUT

Pahassuonkujan hiihtolenkki

Hyvät puolet:

- + Keskeinen ja hyvä lähtöpaikka sekä sijainti kuntoradan sekä asutuksen läheisyydessä.
- + Täydentää hyvin kuntorataa talvisin.
- + Helppo latu ja soveltuu hyvin päiväkotilapsille.

Huonot puolet:

- Latu on lyhyt latu ja vain talvikäytössä
- Sijaistee osin yksityisen maa-alueella

Hyvät puolet:

- + Hyvä sijainti koulukeskuksen välittömässä läheisyydessä ja alueella on myös muita toimijoita.
- + Aktivoi koululaisia ja päiväkotilapsia hiihtämään. Ladut ovat myös lähiasukkaiden käytössä
- + Lähtöpaikalla on riittävät parkkipaikat iltakäyttöön ja hyvät oheispalvelut.

Huonot puolet:

- Hiihtoladut sijaitsevat osin yksityisen maa-alueilla ja käytössä vain talvisin.
- Latujen ylläpito vaatii hyvälumisen talven.

Saukkolan ulkoilureittien latukartta 2022 (Liite 5)

JÄTTÖLÄN KUNTORATA/HIIHTOLATU

Jättölä on yksi Nummen kylistä Saukkolan ohella. Jättölän kuntorata/hiihtolatu on ollut ennen pururata. Kuntorata/latu sijaistee neljä (4) kilometriä Saukkolan keskustasta, 28 kilometriä Lohjan keskustasta, 30 minuutin ajomatkan päässä.

KUNTORADAN/HIIHTOLATU - KUVAUS

Sijainti: Jättölän kylätalon pihapiirissä, Turuntieltä Jättöntielle ja edelleen Oilaantielle.

Opastus: Jättölän tieltä opaste kylätalon pihaan, ei kuntorata- opastetta,

Paikoitusalue: Paikoitus mahdollinen kylätalon piha-alueilla, jossa talon edessä muutamia autopaikkoja ja talon muiden rakennusten luona ja urheilukentällä paikoitus tilaa.

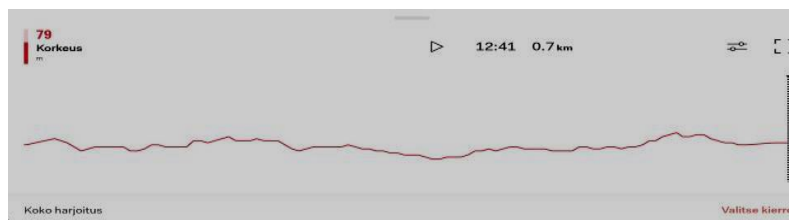
Lähtöpaikka, osoite: Jättölän kylätalon pääty. Osoite on Oilaantie 611, 09810 Lohja

Koordinaatit: 60.423356, 23.938776

Reittiopasteet: Ei opasteita lähtöpaikalla, kuntorata-/latualueella tai itse reitillä.

Pituus/km: Kuntoradan/hiihtoladun pituus 0,7 kilometriä.

Reittiprofiili:

Reitillä on nousua 10 metriä ja laskua samoin 10 metriä. Korkein piste on 81 metriä.

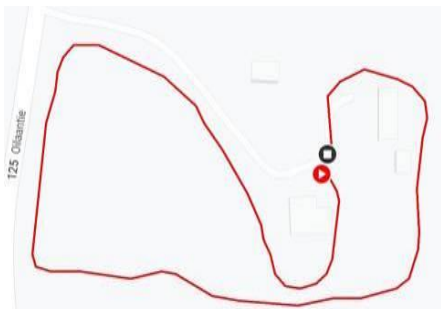
Käyttö (lajit, kävijät): Hiihto, perinteinen ja vapaantyylin hiihto, jonkin verran lenkkeily ja ulkoilu. Käyttäjinä kylätalon tapahtumien kävijät, lähialueen asukkaat ja lähiliikuntapaikan käyttäjät. Kävijämäärästä ei tarkempaa tietoa.

Reitti (pinnoite, leveys): Peltopohja, jonka pinnoite on erittäin nurmettunut.

Reitin/ladun loppuosuus, vajaa 100 metriä on metsäpohjaa. Aiemmin toimineen kuntoradan pinnoitteen vanha puru on painunut peltoon. Reitien leveys on hyvä 2–3 metriä.

Reitin kuvaus, vaativuusluokitus ja laatuarvio

Helppokulkuinen lyhyt reitti. Alussa on pitkä loiva laskuvoittoinen osuus, jonka jälkeen reitti kulkee Jättöläntien suuntaisesti nousten sen jälkeen loivaan, mutta jyrkkenevään ylämäkeen. Lopuksi reitti laskee kylätalon pihaan takaisin. Reitien kulkusuunta on vastapäivään. Vaativuusluokitus: Helppo. Laatuarvio: huono

Oheispalvelut: Jättölän pallokenttä/luistinrata, kuntoiluvälineet ja muutama leikkiväline kentän päädyssä sekä kylätalo. Tapahtumien aikana talon sisä- WC: t ovat käytössä.

Valaistus: Ei ole itse reitillä, mutta kylätalon valot valaisevat jonkin verran alueella.

[Jättölän kuntoradan/ladun reittikuvat linkki >>>>](#)

Kuntoradan/ladun ylläpito ja kustannukset:

LLK Oy ostaa kuntoradan/ladun ylläpidon asukasyhdistykseltä.

Kunnossapito tehdään yhdistyksen moottorikelkalla. Reitin ylläpitokustannukset ovat 240 euroa vuodessa.

Maanomistussuhteet

Maanomistaja: Kuntorata-/latualue sijaistaa Lohjan kaupungin maa-alueella. Kylätalon maa-alue on asukasyhdistyksen.

Mahdolliset sopimussisällöt: Sopimus maa-alueen käytöstä perustuu LLK Oy:n ja kaupungin yhteistoimintasopimukseen.

Jättölän saavutettavuus ja väestöpohja

Kuntoradan saavutettavuutta on tarkasteltu kävellen, pyöräillen ja autolla alle 10 minuutissa ja 20 minuutissa sekä sen väestöpohjaa kahden, kolmen ja viiden kilometrin etäisyydeltä.

[Reittiokohtaisensaavutettavuus/asukaspohjalinkki >>>>](#)

POHDINTA – KUNTORATA/HIIHTOLATU

Kuntoradan/ladun hyvät puolet:

+ Keskeinen sijainti kylätalon läheisyydessä ja sen oheispalvelut; parkkipaikka luistinkenttä ja kuntovälineet.

+ Reitti on vanha, mutta avoin ja helppo reitti. Ympärivuotinen käyttö on mahdollista jo nykyisellään.

+ Sijaitsee kaupungin maa-alueella.

Huonot puolet:

- Kaukana tiiviimmästä asutuksesta tai palveluista.
- Lyhyt reitti, jolla ei ole valaistusta.
- Pinnoite nurmettunut lähes kokonaan ja ei minkäänlaisia opasteita.
- Oheispalvelut ovat huonokuntoisia.

Jättölän kuntoradan/hiihtoladun latukartta 2023 (Liite 6)

PUSULAN ULKOILUREITIT

Pusula on entinen Suomen kunta ja nykyään Lohja kaupunginosa. Pusulan kunta yhdistettiin vuonna 1981 Nummen kanssa Nummi-Pusulan kunnaksi. Vuoden 2013 alusta Pusula tuli osaksi Lohjan kaupunkia Nummen tapaan. Kirkonkylä on Pusulan toiminnallinen keskus. Keräkankareen ulkoilureitit sijoittuvat Pusulan alueelle. Pusulassa on asukkaita 2140 (v. 2021).

Pusulassa on ulkoilureittien lisäksi LLK Oy:n hallinnoimia liikuntapaikkoja: Ikkalan ja Pusulan liikuntasalit, Pusulan kuntosali, Ikkalan ja Pusulan pallo-/luistinkentät, Nummen ja Pusulan lähiliikuntapaikat ja Pusulan 5-väyläinen frisbeegolfrata.

KERÄKANKAREEN ULKOILUALUE

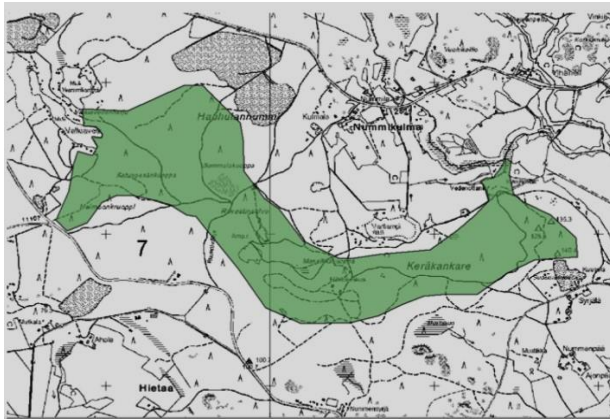
Keräkankareen ulkoilualue sijaitsee Nummi-Pusulan länsiosassa 36 km Lohjan keskustasta, 5,9 km Pusulan kirkonkylästä ja 3,2 km Hyönölästä.

Keräkankareen alue on rakentunut alueelle 1970-luvun lopulla. Ensiksi alueelle perustettiin hiihtoladut, sittemmin kunto- ja hiihtolatuverkostoa on laajennettu ja vuonna 1983 rakennettiin Pusulan Urheilijat ry:n hiihtomaja, joka on peruskunnostettiin vuonna 1994. Liikuntajärjestö vastaa majan, sen oheispalveluiden ja koko alueen kunnossapidosta.

Keräkankare ja harjun itäisen pohjoisreunalla sijaitseva Kylmälähde muodostavat geologisesti, maisemallisesti biologisesti arvokkaan ja monipuolisen kokonaisuuden.

Keräkankare on myös Natura-aluetta, mutta jonka alue on suppeampi kuin harjun suojeluohjelmaan kuuluva alue. Iso osa kuntoradasta ja osin retkilatu sijoittuvat Natura-alueelle. Natura-alue ei estä kehittämistoimenpiteitä alueella, mutta ne edellyttävät aina luvan.

KERÄKANKAREEN KUNTORATA – VALAISTU 3 KM JA VALAISEMATON OSUUS 2 KM

Sijainti: Keräkankareen hiihtokeskus sijaitsee Pusulassa 36 kilometriä Lohjan keskustasta Saukkolan, Nummen sekä Pusulan keskustan pohjoispuolella. Turuntietä Somerontielle, josta edelleen Veikontielle.

Opastus: Someron tieltä on viitta sekä Veikontielle että Keräkankareen hiihtokeskukseen, jonne on matkaa Somerontieltä runsas kilometri.

Paikoitus: Paikoitusmahdollisuus on majan piha-alueen molemmin puolin ja piha-alueen itäpuolella on lisäksi varapaikoitusalue. Majalle tullessa Veikontien varrella pienempiä tienvieripaikoitusalueita – alueelle mahtuu 200–400 autoa.

Lähtöpaikka/-paikat, osoite: Osoite on Veikontie 86, 03850 Lohja. Sekä valaistun ja valaisemattoman kuntoradan lähtöpaikka sijaitsee Keräkankareen hiihtomajan piha-alueen vasemmalle puolelle jäävän katoksen vierestä, infotaulun kohdalta.

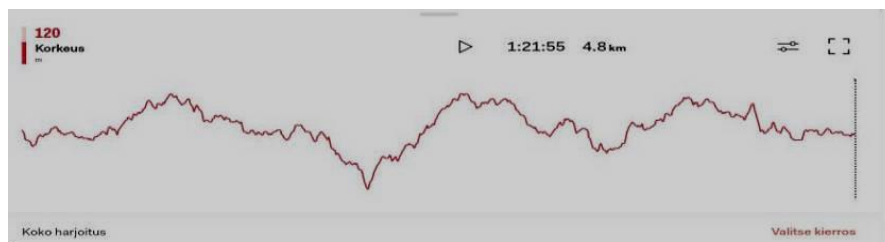
Koordinaatit: **60.48804, 23.91356**

Opastus reitille: Lähtöalueella on kaksi opastaulua, vanhempi ja uudempi, joissa kartat ja kilometriviitat. Kuntorata lähtee uudesta lähtöpaikasta, johon paikkaan kuntorata myös päättyy.

Reittipasteet: Latukartta on vain lähdössä ja kilometri- opasteet lähdön lisäksi valaistun ja valaisemattoman reittiosuuden risteyksessä. Reitiltä löytyy vain muutama vanha kilometriopaste. Retkilatu erkaantuu valaistulta kuntoradalta n. 1.5 kilometrin kohdalta.

Pituus/km: Valaistun (3 km) ja valaisemattoman (2 km) kuntoradan yhteispituus on **5** kilometriä.

Reittiprofiili:

Koko reitillä on nousua 160 m ja laskua 161 metriä. Korkein kohta on 144 metriä.

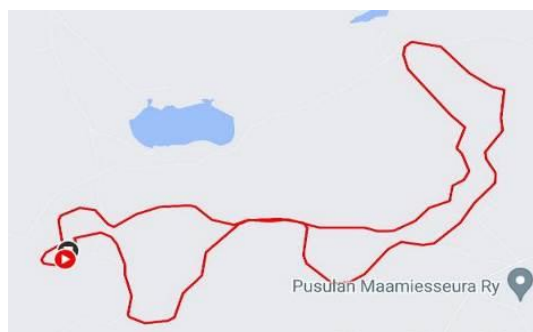
Käyttö (lajit, kävijät): Kuntoradan lajeja ovat lenkkeily, ulkoilu, pyöräily ja perinteinen ja vapaantyylin hiihto.

Käyttäjinä Pusulan lähialueen asukkaat, majan käyttäjät ja sen tapahtumiin osallistuvat.

Tapahtumien järjestäjinä ovat Pusulan Urheilijat 58, koululaiset ja paikalliset muut järjestöt ja yhdistykset.

Reitti (pinnoite, leveys): Mäntymetsäisellä reitillä on puru-, metsä- tai hiekkapohja, joka on paikoin jonkin verran pehmeä. Muutamissa paikoissa reitti on runsaasti ruohottunutta, erityisesti reitin alussa. Reitti on riittävän leveä (3–4 m) ja avoin koko reitin osuudelta.

Reitin kuvaus, vaativuusluokitus ja laatuarvio

Valaistun kuntoradan osuus (3 km) on hyvin vaihtelevaa mäkiä kangasmetsää. Alussa on pitkiä nousu- ja laskuosuuksia. Reitien puolenvälin paikkeilla on vaativa lasku, jonka lopussa tiukka mutka sekä vaativa ja pitkä nousu. Reitien lopussa on kaksi vaarallista laskua sekä jyrkkä nousuosuus.

Kuntorata erkaantuu valaisemattomalle (2 km) osuudelle kilometrin kohdalta. Tällä osuudella on hyvin loivia ja pitkiä laskuja sekä nousuja. Korkeuserot ovat jyrkempiä. Reitien puolessa välissä on erittäin pitkä ja vaativa nousuosuus. Nousuosuuden korkeimman kohdasta on mahdollisuus poiketa kävellen upealle näköalapaikalle. Nousua seuraa vaativa, pitkä lasku.

Valaisematon osuus liittyy takaisin valaistuun reittiin 4 km:n kohdalla.

Reitin kulku myötöpäivään.

Valaistun kuntorataosuuden (3 km) vaativuusluokitus on helppo ja talvella melko vaativa.

Valaisematon kuntoradan osuus (2 km) vaativuusluokitus on melko vaativa, talvella vaativa.

[Keräkankareen kuntorata reittikuvat >>>>](#)

Valaistus:

Valaistulla (3 km) kuntoradalla on vanhat valaisinylväät (55 kpl) polttimolamput

(125W). Kuntoradan kahden kilometrin reittiosuus on valaisematon.

Tekniikka: Valot sytytetään manuaalisesti hiihtomajan seinässä olevasta katkaisijasta

ja valot sammuvat automaattisesti. Valojen kytkemisestä ei ole erillistä ohjeistusta. Laatuarvio

koko viiden (5) km:n kuntoradalla: hyvä

Valaistus pimeällä:

Ulkoilualueelle johtavalla Veikontiellä ei ole katuvaloja, eikä koko hiihtomajan

piha-alueella. Kuntoradan valot syttyvät valaistulle reitille, mutta eivät majan edustalle

tai piha-alueelle, niiden valot syttyvät erikseen majan sisältä. Iso piha-alue jää pimeäksi.

Valot ovat hyvät, näkyvyys on hyvä lähes koko reitillä, vaikka lamput ovat vanhoja. Lamppujen etäisyys on 50 metriä, jossa hieman vaihtelua.

Paikoin lamput saisivat olla tehokkaampia. Kaksi selkeästi pimeämpää katvekohtaa

reitillä oikealle kääntyvässä laskun mutkakohdassa ja pitkällä suoralla osuudella.

Reitin kaksi valolamppua olivat pimeänä. Huomattavaa on, että valopylväiden

lampun varret ovat hyvin korkeat, joka tuo valon paremmin reitille eivätkä puun

latvat estä valoa.

[Keräkankareen kuntorata pimeällä kuvat linkki >>>>](#)

Erityishuomioita kuntoradalta:

Reitin alussa on aiemmin ollut ampumarata, nyttemmin on poistettu käytöstä. Valaistun reitin alkupuolella on muutamia isoja suppeja, joissa ei kasva lainkaan puita.

Kuntoradan loppuosan pinnoite Veikontien sivussa on hyvin epätasainen

Vaarallisen alamäen jälkeen on jyrkkä nousu ja sen jälkeen vauhdikas lasku maja-alueelle.

Valaisemattoman reitillä on erittäin vaativa ja pitkä, loppua kohti jyrkkenevä nousu.

Kuntoradan maaliin tullessa opasteet näyttävät reitin jatkuvan Keräkankareen majan alapuolelta – vaikka reitti päättyy maalialueen kautta majan taitse uudelle lähtöpaikalle. Reitti on aiemmin kulkenut majan pihaan johtavan tien yli. Tällä osuudella on myös vielä valot.

Oheispalvelut:

Hiihtomaja, sen piha-alueella on muun muassa kota, katos, varasto ja ulko-WC.

Kuntoradan ylläpito ja kustannukset:

Lohjan Liikuntakeskus Oy on ostanut kuntoradan kunnossapidon paikalliselta liikuntajärjestöltä vuodesta 2013.

Kuntorata kunnostetaan järjestön moottorikelkalla. Hiihtolatuksen pohjatyö tehdään traktorin vetämällä pohjakelkalla ennen talvea ja vesakot poistamalla.

Isompia kunnostustöitä kuntoradalla ei ole tehty. Keräkankareen kuntoradan ja retkiladun kustannukset yhteensä ovat 3 545 euroa (v, 2021).

Maanomistussuhteet:

Maanomistajat: Keräkankareen valaistu ja valaisematon 5 kilometrin kuntorata sijoittuu Lohjan kaupungin omistaman maa-alueen lisäksi viiden (5) eri maanomistajan maa-alueelle.

Mahdollisten sopimusten sisällöt:

Sopimus Lohjan kaupungin omistaman maa-alueen käytöstä perustuu LLK Oy:n ja kaupungin yhteistoimintasopimukseen.

Yksityisten maanomistajien maa-alueen käytön sopimuksista vastaa ulkoilureittien kunnossapitäjä. Sopimussisällöistä ei ole tietoa.

KUNTORATA 5 KM - POHDINTA

Hyvät puolet:

- + Kyseessä äärimmäisen ainutlaatuinen luonto, vaihteleva ja kaunis maasto sekä reitit pitkin nousuineen ja laskuineen
- + Opastus päätieltä, lähtöpaikalla opastaulut, reitillä jonkin verran kulkusuuntaa ja kilometriopasteita.
- + Pääosin erittäin hyvä pinnoite ja paikoin pehmeä. Reitien leveys on hyvin riittävä ja avoin.

- + Riittävät oheispalvelut parkkipaikkoineen.
- + Valaistulla kuntorataosuudella riittävän tehokas valaistus.
- + Kuntorata sijoittuu pääosin kaupungin maa-alueelle.

Huonot puolet:

- Vanhat opastaulut, reitin pituuteen nähden riittämättömät kulkusuunta-, reitti-, risteys- ja varoitusopasteet itse reitillä.
- Reitin pinnoite nurmettunut reitin alkupuolella, johtuen osin siitä, että reitin lähtö- ja maalipaikka on muutettu majan länsipuolelle uuteen paikkaan.
- Kuntoradan loppuosuus (2 km) on valaisematon.
- Pimeällä valojen sytytys tapahtuu manuaalisesti ja sen ohjeistus on puutteellinen. Valot valaisevat vain reitin ei parkkipaikkoja ja majan edustaa.
- Muutamit hyvin jyrkät laskut ja nousut sekä vaativat pitkät nousut reitillä
- Kuntorata melko vähäisellä käytöllä.
- Osa valaisematonta kuntorataa sijaistee yksityisten maanomistajan maa-alueilla.

KERÄKANKAREEN RETKILATU

Sijainti: Kulkee Keräkankareen alueella; valaistulla latuosuudella (1,5 km) sekä muilta osin retkiladulla Keräkankareen hiihtomajan läntisellä metsäalueella (10,5 km).

Lähtöpaikka/-paikat, osoite; Keräkankareen hiihtomajan piha-alueella valaistun kuntoradan lähtöpaikka. Osoite: Veikontie 86, 03850 Lohja.

Koordinaatit: **60.48804, 23.91356**

Pituus/km: Retkiladun pituus on 12 kilometriä.

Käyttö (lajit, kävijät): Perinteinen ja vapaanhihto reitin alussa 1,5 km:n valaistulla latuosuudella. Perinteinen hiihto muulla retkiladun osuuksilla. Retkilatua käyttävät

Keräkankareen majan käyttäjät, yhdistykset, koululaiset ja Pusulan asukkaat.

Kävijämääristä ei ole saatavilla tarkkoja tietoja.

Hiihtolatu (pinnoite, leveys): Alun valaistun kuntoradan latupohja on hyvää puru- ja metsäpohjaa. Tämän jälkeen latu kulkee olemassa olevia metsäpolkuja pitkin. Latuleveys vaihtelee 2–3 metriä.

Valaistus: Valaistulla latuosuudelle 1,5 kilometrillä kyllä, muutoin ei.

Reitin kuvaus/vaativuusluokitus: Retkilatu erkaantuu valaistulta latuosuudelta (1,5 km) valaisemattomalle runsaan 10 kilometrin vaihtelevalle, pääsääntöisesti polkualueilla kulkevalle latuosuudelle. Valaistu latuosuus on profiililtaan vaihtelevaa ja retkilatu on tasaisempaa. Retkilatu päättyy Veikontien vieressä kulkevan valaistun kuntoradan kautta majalle. Vaativuusluokitus: helppo

Oheispalvelut: Keräkankareen hiihtomajan ja piha-alueen palvelut.

Ladun kunnostus/ylläpito:

Lohjan Liikuntakeskus Oy on ostanut retkiladun kunnostustyön Keräkankareen kuntoradan tapaan paikalliselta liikuntajärjestöltä vuodesta 2013.

Kustannukset: Retkiladun ylläpitokustannukset sisältyvät ”Kuntoradan kunnostus ja kustannukset” – kohdassa mainittuihin kustannuksiin.

Maanomistussuhteet:

Maanomistajat: Keräkankareen 12 km:n retkilatu sijoittuu Lohjan kaupungin omistaman maa-alueen lisäksi 22:n eri maanomistajan maa-alueelle.

Sopimukset: Sopimus Lohjan kaupungin omistaman maa-alueen käytöstä Keräkankareen latu- maja-alueilla perustuu LLK Oy:n ja kaupungin yhteistoimintasopimukseen.

Retkiladun sopimuksista yksityisten maanomistajien maa-alueilla vastaa ladun kunnossapitäjä. Sopimukset ovat suullisia ja niiden sisällöistä ei ole tarkempaa tietoa.

RETKILATU - POHDINTA

Hyvät puolet:

- + Latualue kulkee upeassa, vaihtelevassa ja maisemallisesti hienossa maastossa.
- + Riittävän pitkä latuverkosto.

+ On latuprofiililtaan tasaisempaa maastoa kuntorataan verrattuna ja toimii hyvänä jatkeena kuntoradalle.

Huonot puolet:

- Vain talvisin käytössä, vaatii riittävästi lunta latujen saamiseksi.
- Kulkee kuntoradan alkuosuutta lukuun ottamatta kokonaan yksityisten maanomistajien maa-alueilla.
- Reitti paikoin liian kapea ja opasteet käyttö mahdollinen talvisin.

KERÄKANKAREEN HIIHTOMAJA

Sijainti: Keräkankareen ulkoilualue

Osoite: Veikontie 86, 03850 Lohja

Koordinaatit: 60.48804, 23.91356

Paikoitus: Majan ison pihan molemmin puolin on paikoitusalueet, toisella puolella P-merkintä. Lisäksi pihan itäpuolella on lisäpaikoitusalue. Majalle johtavan tienvarret ovat lisäpaikoitusalueina suurempien tapahtumien aikana.

Majan käyttö: Keräkankareen Pusulan Urheilijat 58 ry:n omistama hiihtomaja toimii tukikohtana Keräkankareen kuntoradalle ja hiihtoreiteille. Maja sijaitsee liikuntajärjestön omistamalla tontilla, luonnonkauniissa ja rauhallisessa Keräkankareen ulkoilukeskuksessa. Vuonna 1994 peruskorjattu ulkoilu/hiihtomaja käsittää: takkatuvan, makuuparven, keittiön, sisä wc:t (2) ja sähkö- ja puulämmitteiset saunat (2). Ulkoalueella on käytössä grillikatos ja kota. Alueella mahtavat suunnistus- ja ulkoilumaastot sekä talvella hiihtoladut. Liikuntajärjestö vuokraa hiihtomajaa ja varaus onnistuu järjestön Internet-sivuilta löytyvällä lomakkeella. Järjestö vastaa kokonaan majan kunnossapidosta talkootyönä. Majan ja alueen mittavan ylläpidon ongelmana onkin järjestön yhä harveneva talkooporukka.

Kustannukset: Majan käyttökustannukset muodostuvat pääsääntöisesti sähkön kulutuksesta ja ovat keskimäärin 950–1 300 euroa vuodessa. LLK Oy on tukenut majan kustannuksia vuosittain (918 euroa v. 2021).

Järjestö on jo pyytänyt kunnostussuunnitelmat majan sisätilojen ehostamiseksi ja jätevesijärjestelmän ajanmukaistamiseksi. Lohjan Liikuntakeskus Oy tukee majan kunnostusta.

[Keräkankareen hiihtomajan kuvat linkki >>>>>](#)

Hiihtomajan hyvät puolet:

- + Maja läheisyydessä kuntorata ja pitkä latuverkosto sekä kattavat oheispalvelut ulkona ja peruspuitteet majan sisällä.
- + Majan ylläpito tapahtuu edullisesti liikuntajärjestön talkootyöllä.

Huonot puolet:

- Ongelma viime vuosina on ollut, että majan kunnossapitoon osallistuu järjestön yhä harveneva talkooporukka.
- Majan sisätilat vaativat kunnostusta ja modernisointia tähän päivään sekä jäteveden käsittely uusimista.
- Majan sijainti kaukana asutuksesta ja Pusulan keskustasta
- Majan käyttöä tulisi entisestään lisätä ja parantaa.

Keräkankareen ulkoilureittien ja majan saavutettavuus ja väestöpohja

Keräkankareen ulkoilualueen saavutettavuutta on tarkasteltu kävellen, pyöräillen ja autolla alle 10 minuutissa ja 20 minuutissa sekä sen väestöpohjaa kahden, kolmen ja viiden kilometrin etäisyydeltä.

[Keräkankareen-aluekohtainensaavutettavuus/asukas pohjalinkki >>>>](#)

Keräkankareen ulkoilualueen latukartta 2022 (Liite 7)

KARSTU-ROUTIO-PALONIEMI –ALUE

Roution alue on ollut aiemmin Lohjan kunnan aluetta, ennen kuin Lohja kaupunki ja Lohjan kunta yhdistyivät vuonna 1997. Länsi-Lohjan alueeseen kuuluva Routio kaupunginosa kuuluu Länsi-Lohjan alueeseen, jonka asukasluku on 4531 (v. 2021).

LLK Oy:n ylläpitämiä muita liikuntapaikkoja Routiolla ovat; Routiomäen yhtenäiskoulun liikuntasali, pallokenttä/luistinrata ja lähiliikuntapaikka sekä 9-väyläinen frisbeegolfrata.

ROUTION KUNTORATA - KUVAUS

Roution valaistu kuntorata perustettiin 1970-luvulla silloisen Lohjan kunnan alueelle.

Sijainti: Roution taajama, 3 kilometriä Lohjan keskustasta. Routiomäen yhtenäiskoulun ja päiväkodin välittömässä läheisyydessä.

Opastus: Salmenmäentieltä on Roution Frisbeegolfrata –opaste Havumetsäntielle, sen jälkeen ei opastetta kuntoradalle tai sen lähtöpaikalle.

Paikoitusalueet: Kunto- ja frisbeegolfratojen lähtöpaikan vieressä, metsän reunassa on P-merkillä varustettu 3–4 auton parkkipaikka. Tämä ja muutkin päiväkodin ja koulun isot parkkipaikat ovat ”tarkoitettut vain koulukiinteistöissä asioiville arkisin klo 8–16”. Muuna aikana ovat vapaasti kuntoradan tai frisbeegolfradan käyttäjien käytössä.

Lähtöpaikka, osoite: Havumetsäntie 4, 08350 Lohja.

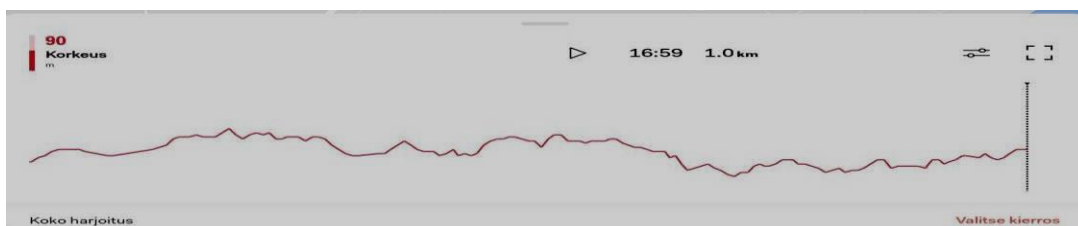
Lähtöpaikka jää koululle johtavan kadun ja päiväkodin oikealla puolella, ennen jalkakäytävän jatkeena olevaa pysäköintipaikkaa. Kuntoradan lähtöpaikkaa on vaikea huomata, mikäli ei huomaa frisbeegolfradan infotaulua.

Koordinaatit: **60.27692, 24.05990**

Reittiopasteet: Reittiopasteita ei ole, mikäli ei lasketa frisbeegolfradan infotaulua, josta toki näkee myös kuntoradan. Reitin loppuosassa on polkujen risteyksessä vanha, rikottu opaste, joka liittyynee risteävään reittiin.

Reitin pituus: Reitti on lyhyt, kilometrin (1) pituinen

Reittiprofiili:

Reitillä on nousua 75 metriä ja laskua 30 metriä. Reitin korkein kohta on 100 metriä.

Käyttö (lajit, kävijät): Ulkoilu/hiihto (perinteinen, ei enää vapaa). Talvikausina on aiemmin kunnostettu hiihtoladut, mutta pian kunnostuksen jälkeen latualue on asukkaiden ja koirien ulkoilukäytössä. Siksi hiihtolatuja ei ole ajettu talvisin kuntoradalla viime vuosina. Koululaisille on ajettu LLK Oy:n toimesta hiihtolatu yksityisen omistamalle pellolle. Lupa on saatu lupa talveksi kerrallaan. Latu ei ole yhtiön latualue maanomistajan toiveesta. Käyttäjinä ovat lähialueen asukkaat. Koulun oppilaat ja päiväkodin lapset sekä frisbeegolfin harrastajat käyttävät kuntorataa eniten keväästä syksyyn.

Reitti (pinnoite, leveys): Kuntoradalla on vanha purupohja, joka on vain paikoin hyvässä kunnossa. Suureksi osaksi pinnoite on hyvin kulunut ja juurakot sekä kivet nousseet pintaan. Reitti on pahoin nurmettunut erityisesti reitin loppuosalta ja reitin sivuilta.

Reitin leveys vaihtelee 1,5–3 metriä.

Kuntoradan kuvaus, vaativuusluokitus ja laatuarvio:

Kuntorata on lyhydestään huolimatta vaihteleva. Reitin alku on loivaa pitkää nousua, joka jyrkkenee reitin korkeimpaan kohtaan tullessa. Nousun jälkeen reitin korkeimmasta kohdasta alkaa pitkä ja mutkitteleva lasku, jonka lopussa on jyrkähkö mutka. Reitti jatkuu laskuvoittoisena ja loppuosuudella osuudella on vielä muutama tiukahko mutka. Reitti päättyy viereisen asutusalueen katuosuudelle. Kuntorata päättyy hyvin erikoisesti koululle johtavan Havumetsäntien vasemmanpuoleiselle jalkakäytävälle, lähes kerrostalojen viereen. Jos haluaa jatkaa kuntoradan lähtöpaikalle, joutuu kulkemaan kadun yli. Kadun toisella puolella metsäaluetta jää pieni osa valaistua reittiä.

Koululle johtavat tiet on rakennettu useampaan kertaan kuntoradan perustamisen jälkeen, joten kuntoradan loppuosa on jäänyt tieratkaisujen alle. Reitillä on yksi isompi kuntoradan ja kevyenliikenteen risteys sekä pari pienempää polun risteyskohtaa ilman opasteita

Vaativuusluokitus: helppo, talvisin melko vaativa, johtuen vauhdikkaasta laskusta ja sen mutkasta.

Laatuarvio: tyydyttävä.

[Roution kuntorata kuvat linkki >>>>>](#)

Erytishuomioita reitistä:

Reitillä on muutama mutka, jossa puusto tai valaisinpylväs on melko lähellä reittiä. Reitin puusto on rehevöitynyt. Erytisesti kahdessa kohdassa puiden oksat lepäävät sähköjohtojen päällä. Puuston latvat estävät paikoin, pahastikin lumen satamisen reitille.

Kuntoradan vieressä maastossa on frisbeegolfin suorituspaikkoja. Minkäänlaisia muistutuksia tai varoituksia ei reitillä ole kuntoradan radan alussa olevaa Frisbeegolfin Infotaulua lukuun ottamatta.

Valaistus: Kuntoradalla on vanhat valaisin pylväät ja lamput 20 kpl (125W), Yhtä lamppua on jouduttu tukemaan, ettei se kaadu, on pahasti kallellaan.

Valaistus on kytketty katuvaloihin ja toimii hämäräkytkimellä. Kuntoradan paikoitusalueella toimii koulun katuvalaistus.

Valaistus pimeällä:

Valaisimet ovat teholtaan ja lamputtaankin erilaisia. Reitillä on uusittu 2–3 led-lamppua. Alkuosuudella valojen teho on liian heikko erityisesti kohdassa, jossa on paljon juurakkoa.

Kuntoradan 2–3 kohtaa on selvästi liian pimeää, kaksi niistä on laskuosuudella, lähdetessä kuntoradan korkeimmasta kohdasta, alas laskuun näkyvyys on lähes nolla. Loppuosalla yksi lamppu on kokonaan pimeänä.

Sen lisäksi, että kuntoradan puusto on runsastunut reitin ylle, se osin estää myös valon pääsyn kunnolla reitille.

[Roution kuntorata pimeällä kuvat linkki >>>>](#)

Oheispalvelut: Koulun lähiliikuntapaikka, pallokenttä/luistinrata, areena, kuntoiluvälineet ja frisbeegolfrata.

Ulkoilureitin kunnostus/ylläpito ja kustannukset: Kunnossapidosta vastaa Lohjan Liikuntakeskus Oy ja kuntoradan ylläpitokustannukset ovat 600 euroa vuodessa.

Maanomistaja: Lohjan kaupunki

Sopimukset: Sopimus Lohjan kaupungin omistaman maa-alueen käytöstä kuntoradalla perustuu LLK Oy:n ja kaupungin yhteistoimintasopimukseen. Yhtiö vuosittain suorittaman vuokran peruste on kuntoradan 4 800 m²:n suuruinen maa-alue.

Roution saavutettavuus ja väestöpohja

Kuntoradan saavutettavuutta on tarkasteltu kävellen, pyöräillen ja autolla alle 10 minuutissa ja 20 minuutissa sekä sen väestöpohjaa kahden, kolmen ja viiden kilometrin etäisyydeltä.

[Reittikohtaisensaavutettavuus/asukapohjalinkki >>>>](#)

ROUTION KUNTORATA – POHDINTA

Hyvät puolet:

- + Roution kuntoradalla on keskeinen sijainti, lähellä asutusta ja Lohjan keskustaa.
- + Riittävät päiväkodin ja koulun parkkipaikat käytössä iltaisin klo 16 jälkeen ja viikonloppuisin.
- + Reitti on lyhyt, mutta vaihteleva kauniissa maastossa.
- + Oheispalvelut – frisbeegolfrata, lähikoulun pallo- ja luistinkenttä, areena, kuntoiluvälineet

+ Runsas käyttö, erityisesti kävelyyn ja koirien ulkoilutukseen, myös talvisin. Koululaiskäyttöä kuntoradalla jonkin verran keväisin ja syksyisin.

Huonot puolet:

- Lyhyt reitti ja pinnoite pahasti kulunut useasta kohtaa ja nurmettunut.
- Puusto ylikasvanut sekä reitin että valaisimien johtojen päälle – estäen myös paikoin valon pääsyn reitille.
- Vaativat nousu ja loiva pitkä ja vauhdikas, vaarallinenkin lasku.
- Lähtöpaikka ja erityisesti paluupaikka epäselvät.
- Opasteita ei ole päätieltä, paikoitusalueelta eikä itse reitillä.
- Riittämätön valaistus pimeällä, vanhat valaisinpylväät ja lamput reitillä.
- Ei talvikäyttöä (hiihto), koska asukkaat käyttävät reittiä kävelyyn ja koirien ulkoiluttamiseen. Myöskään koululaiset eivät hiihdä kuntoradalla
- Tiivis asutus ympärillä ja kaavallisesti hyvin rajattu alue

Roution kuntoradan latukartta 2022 (Liite 8)

VALTAVÄYLÄT-ALUE

POHJOIS-LOHJA – HIIHTOLADUT

Pulli ja Hongisto kuuluvat Pohjois-Lohjan alueeseen, jonka asukasmäärä 8 433 (v. 2021).

HIIHTOLATUJEN KUVAUS:

Sijainti: Pohjois-Lohjan Pullin alueella sekä Pullin koulun pohjois- ja eteläpuoleiset peltoalueet Mynterlängtien molemmin puolin.

Opastus: Mynterlängtieltä on opaste Pullin koululle.

Paikoitusalue: Pullin koulun paikoitusalue, josta voi kävellä koulun tai Mynterläng tien puoleisilta peltoalueilta lähteville laduille.

Käyttäjät löytävät helposti oman kotinsa lähipelloilla kunnossapidettäville laduille.

Lähtöpaikka/-paikat, osoite: Keskeisin lähtöpaikka Pullin koulun pallokentän ja alueen jäteaseman pohjoispuoliset peltoalueet - Mynterlängtie 228, 08500 LOHJA.

Koordinaatit: **60.32125, 24.11348**

Reitti/latuopasteet: Pullin koulun paikoitusalueen jätekatoksen ja koulun itäpuolisella jätepiesteellä on opastaulut, joihin tulee latualuekartat talvisin sekä latualueille hiihtosuuntamerkinnot.

Koulun lähihiihtoladut: Koululaisille kunnostetaan koulun lähellä oleville peltoalueille hiihtolatuja yhteensä 2,5 kilometriä; Iso-Porkka 1,7 km, Keski-Porkka 0,6 km ja Pikku Porkka 0,2 km. Koulun latualueille pääsee hyvin myös koulun pallokentälle johtavien portaiden päästä.

Muut ladut/km: Lisäksi talvisin ylläpidetään Pohjois-Lohjan alueella seuraavat latualueet: Rainiitunlenkki (3,7 km), Kouvolan kierros (3,5 km), Ison talon kierros (3 km) Vaanilan kartanon lenkki (3 km), Dianan lenkki (4–5 km), Pullin pellot (2 km) Suittilan kierros (1,9 km) ja Hongiston ladut (0,9 km ja 0,7 km).

Osa muiden latujen lähdoistä sijoittuvat Mynterlängtien eteläpuolisille peltoaluille. Hongiston ladut sijoittuvat Hongiston entisen koulun lähimaastoon.

[Pullin hiihtolatualueen lähtöalueen kuvat linkki >>>>>>](#)

Latujen profiili: Kaikki latualueet ovat tasaisia ja vaativuudeltaan helppokulkuisia peltolatuja. Isotalon kierroksella on pieni latuosuus vaihtelevaa metsä maastoa ja yksi vaativa lastu, jota mielellään vältetään. Hiihtosuunta laduilla on vastapäivään.

Käyttö (lajit, kävijät): Hiihto/perinteinen - talvisin, kunnossapitoon vaikuttaa lumi- ja peltojen tilanteet – erityisesti kyntöpellot vaativat paksun lumipeitteen. Käyttäjinä koululaiset ja eri latujen lähialueilla asuvat asukkaat. Käyttäjistä ei tarkkaa tietoa.

Ladut (pinnoite, leveys): Peltomaa, joko kyntö- tai sänkipelloilla. Yhdellä latu osuudelle lyhyt metsäpohja. Latujen leveys vaihtelee 1,5–3 metriin.

Valaistus: Ei ole.

Oheispalvelut:

Pullin koulu, sen liikuntasali, pallokenttä/luistinrata ja frisbeegolfrata

Ulkoilureitin kunnostus/ylläpito ja kustannukset:

LLK Oy ostaa latujen kunnossapidon paikalliselta asukasyhdistykseltä

Ladut kunnostetaan yhdistyksen moottorikelkalla. Tavoitteena ajaa kaksi latua rinnakkain yksisuuntaisille laduille. Muutamissa kohdissa latu ajetaan kaksisuuntaisena. Hiihtolatujen ylläpito maksaa LLK Oy:lle 2 200 euroa vuosittain.

Maanomistussuhteet:

Maanomistajat: Pohjois-Lohjan hiihtoladut sijaitsevat kuudentoista (16) eri yksityisen maanomistajan maa-alueille.

Sopimukset/sisällöt: Suusanalliset sopimukset, jotka ovat toistaiseksi voimassa. Viljelytilanteiden takia sopimuksia tulee tarkistaa vuosittain.

Pullin hiihtolatujen saavutettavuus ja väestöpohja

Hiihtolatujen saavutettavuutta on tarkasteltu kävellen, pyöräillen ja autolla alle 10 minuutissa ja 20 minuutissa sekä sen väestöpohjaa kahden, kolmen ja viiden kilometrin etäisyydeltä.

[Reittikohtaisensaavutettavuus/asukaspohja >>>>](#)

POHJOIS-LOHJAN HIIHTOLADUT - POHDINTA

Hyvät puolet:

- + Hiihtolatuja on väestöpohjaan verrattuna runsaasti. Koululaisille ylläpidetään erikseen ladut samoin kuin lähialueella asuville.
- + Pullin koulun parkkipaikka on lähtöalueena käytössä,
- + Infotaulu ja reittikartat lähtöpaikkojen tuntumassa.

Huonot puolet:

- Ladut käytössä vain talvisin ja ylläpidetään yksityisillä maa-alueilla.
- Suurin osa muista kuin koululaisten hiihtoladuista kunnostetaan Mynterlän tien alapuoliselle pellolle, mikä on liikenteellisesti vaarallista, koska hiihtolatujen lähtöpaikka, koulun parkkipaikka, sijaitsee tien vastakkaisella puolella.

Pohjois-Lohjan ja Hongiston latukartat 2022 (Liite 9 ja 10)

ULKOILUREITTIIEN TOIMINNALLINEN NYKYTILA

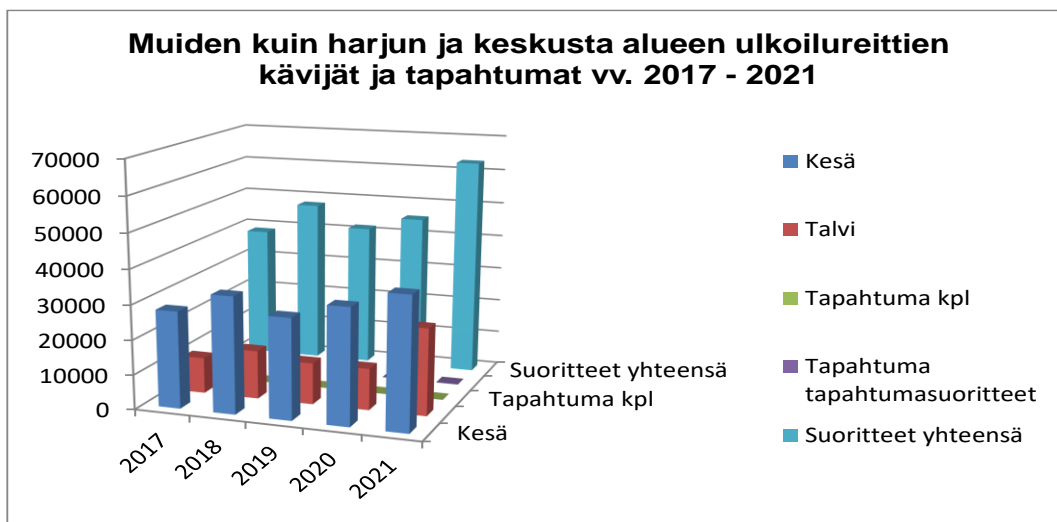
ULKOILUREITTIIEN KÄYTTÖ JA KÄVIJÄT

Selvityksessä olevat valaistut ja valaisemattomat kuntoradat ovat käytössä ympärivuotisesti keväästä syksyyn lumen tuloon saakka. Talvikäyttö niin kuntoradoilla kuin hiihtoladuilla on pääsääntöisesti joulukuusta maaliskuuhun lumen sulamiseen saakka.

Viimeisten viiden vuoden, vv. 2017–2021, aikana hiihtokausi on sijoittunut tammikuusta maaliskuuhun, kolmena hyvänä talvena (vv. 2018, 2019, 2021) kausi on kestänyt 8–10 viikkoa, vuonna 2017 vain kolme (3) viikkoa ja vuonna 2020 hiihtolatuja ei ylläpidetty lainkaan lumen puutteen vuoksi. Keskiarvoisesti hiihtokausi on Lohjalla kestänyt viime vuosina runsaat kuusi (6) viikkoa.

Kaikkien kuntoratojen ja hiihtolatujen tarkkoja käyttäjämääriä ei ole saatavissa ja niitä on vaikea arvioida. LLK Oy:n toimintakertomuksen käyttäjätiedot perustuvat arviointiin. Kävijämäärät ovat vaihdelleet jonkin verran viiden vuoden aikana.

LLK Oy toimintakertomukseen kirjattiin 63 000 suoritetta muilta kuin Harjun alueen ulkoilureittiverkostolta vuonna 2021.

Vuoden 2021 kesäkäyttö, 38 000 kävijää, on 60,3 % kokonaissuoritteista ja talvikäytön 25 000 suoritetta vastaavasti 39,7 %. Hyvälumisen talven vaikutus näkyy lisääntyneinä käyttäjämäärinä, kun vastaavasti vähentyneitä tapahtumien määrää selittänee korona-epidemia.

Selvityksessä on neljä (4) valaistua kuntorataa yhteispituudeltaan 6,8 km ja kolme (3) valaisematonta ympärivuotisessa käytössä olevaa, kuntoradaksi luokiteltua ulkoilureittiä, joiden kilometrimäärä on 4,2 km. Kuntoratojen yhteispituus on yksitoista (11) kilometriä. Lisäksi on kolme pidempää ja muutama lyhyempi talvikunnossapidettävä latualue, yhteensä 31 km. Pohjois-Lohjan hiihtolatuverkosto käsittää 13 erillistä hiihtolataa, yhteensä lähes 25 km. Hiihtolatualueiden kokonaiskilometrimäärä on 48 kilometriä ja näin kaikkien ulkoilureittien kokonaispituus on 59 kilometriä.

Kesäkäytössä olevien kuntoratojen keskiarvoinen kävijämäärä vuodessa on arviolta 5 500. Talven kävijämäärään vaikuttaa se, että hiihtoladut eivät kaikki ole yhtä laajasti käytössä, niiden käyttöaika vaihtelee ja käyttö keskittyy enimmäkseen kuntoradoille. Hiihtokauden keskiarvoisen pituuden, 6 viikkoa, mukainen arvio viikoittainen kävijämäärä on runsas 900.

Ulkoilureittien käyttäjinä ovat lähialueen asukkaat, päiväkodit, koulut, erilaiset järjestöt ja yhdistykset sekä erilaisten tapahtumien järjestäjät ja osallistujat. Selvityksen aikana tehtyjen havaintojen ja haastattelujen perusteella voidaan todeta, että ulkoilureiteille kaivataan enemmän käyttöä ja käyttäjiä.

ULKOILUREITTIEN KUSTANNUKSET

Selvityksen ulkoilureittien kunnossapidosta vastaa seitsemän (7) eri yhdistystä tai yksityistä toimijaa. Näillä on yhdestä neljään henkilöä, jotka vastaavat ulkoilureittien kunnossapidosta. Keräkankareen koko ulkoilualan kunnossa- ja ylläpidosta vastaa laajempi joukko järjestön aktiivisia talkoolaisia.

Lohjan Liikuntakeskus Oy korvaa ulkoilureitin kunnossapitäjälle vuosittain ajopäiväkirjan mukaisesti sopimukseen perustuvan ja sovitun kilometrikorvauksen tehdystä ylläpitotyöstä. Kuntoratojen ja hiihtolatuojen kunnossapitokustannukset olivat yhteensä 13 515 euroa (v. 2021). Ulkoilureitillä, jossa ei ole kuntoradan lisäksi hiihtolatuja kustannukset olivat vähäiset, 240–600 euroa. Kuntoradat, joilla on myös latuverkosto tai laaja hiihtolatuverkosto, kunnossapidon kustannukset vaihtelivat 1 900–3 545 euroon.

Näiden ulkoilureittien kunnossapito tuotetaan hyvin edullisesti. Lähes 60 kilometrin pituisten ulkoilureittien kunnossapidon kilometrihinnaksi tulee 225,25 euroa vuodessa. Ostopalveluna tuotettu ulkoilureittien kunnossapito on kannattavampaa kuin LLK Oy:n omana työnä tehtävä kunnostus. On huomattava lisäksi, että talkootyötä tehdään reittien kunnossapidossa paljon enemmän vuodessa, siihen nähden mitä siitä korvataan kunnossapitäjille. Tämän työn määrää on vaikea arvioida.

Kunnossapitokustannusten lisäksi LLK Oy:lle aiheutuu vuosittain kustannuksia kaikkien ulkoilureittien kunnostuksesta muun muassa valaistuksen ja opasteiden uusimisesta. Kustannukset näistä ovat 50 000 euroa vuodessa. Selvityksessä olevien ulkoilureittien ylläpitokustannukset ovat tästä summasta 30 % prosenttia.

Koska ulkoilureittien ylläpito alueellisten järjestöjen ja yritysten toimesta on kustannustehokasta:

- 1) Ylläpitoon tulee varata muiden kunnossapidon määrärahojen lisäksi riittävä määräraha.
- 2) Järjestöjen aktiivitoimijoiden ja yhtiön yhteistyötä tulee kehittää. Tukea tulee antaa ylläpitoon liittyvissä teknisiin tarpeisiin ja tiedotukseen liittyvissä asioissa.
- 3) On hyvä tutkia yhtiön tuen mahdollisuus ylläpitokaluston korjauksiin tai uusittaviin lisäosiin tehdyn kunnossapito työn lisäksi. Onko nyt maksettavan kuntoratojen ja hiihtolatuojen tuki mahdollista muuttaa avustusmuotoon? Onko mahdollista tiivistää kunnossapito järjestöjen kesken alueellisesti ja tutkia esimerkiksi koneiden yhteiskäyttömahdollisuutta.

ULKOILUREITTIIEN SAAVUTETTAVUUS JA VÄESTÖMÄÄRÄ

Saavutettavuutta on selvitystä varten tarkasteltu Jyväskylän yliopiston kehittämän ja laatiman liikuntapaikat.fi- rekisterin/järjestelmän avulla. Ohjelma käsittää kaikki Suomen liikuntapaikat keskeisine tietoineen. Järjestelmästä on saatavissa tietoa muun muassa halutun liikuntapaikan saavutettavuudesta eri tavoin; kuinka monta asukasta saavuttaa liikuntapaikan kävellen, polkupyörällä tai autolla alle kymmenessä minuutissa tai 20 minuutissa.

Tiiviisti rakennetulla asutusalueella tai keskustataajamassa ulkoilureittien saavutettavuus on ymmärrettävästi parempi kuin kauempana asutuksesta sijaitseville ulkoilureiteille. Sijainnin vaikutus korostuu erityisesti, kun tarkastellaan kuinka moni, asukas pääsee kävellen tai pyörällä ulkoilureitille alle 10 minuutissa tai 20 minuutissa. Tuolloin erot ovat suuria, mutta autolla samoissa ajoissa tavoitettavat asukasmäärät tasoittuvat selvästi.

Pulli, Keräkankare ja Jättölä ovat saavutettavuudeltaan hyvin samanlaisia ulkoilureittejä. Samoin Saukkola ja Sammatti saavuttavat lähes saman verran asukkaita. Nämä ulkoilureitit ovat kaukana asutuksesta sijaitsevia, mutta lähes poikkeuksetta alueensa ainoita ulkoilureittejä alueella.

Roution lisäksi asukkaat saavuttavat kävellen parhaiten Saukkolan, Sammatin ja Karjalohjan ulkoilureitit.

Ulkoilureitin väestöpohjaan on tarkasteltu myös liikuntapaikat.fi- järjestelmän avulla: kuinka paljon asukkaita sijaitsee kahden (2), kolmen (3) tai viiden (5) kilometrin säteellä ulkoilureitistä.

Roution väestömäärä on tässäkin tarkastelussa omaa luokkaansa. Muiden osalta väestöpohjaltaan hyvin samanlaisia ulkoilureittejä ovat Jättölä, Pulli ja Keräkankare. Vaikkakin viime mainitun väestöpohja on kaksinkertainen (1156) Jättölään ja Pulliin verrattuna. Samoin samantyyppisiä alueita ovat Saukkola, Sammatti ja Karjalohja, joiden viiden (5) kilometrin etäällä oleva väestömäärä vaihtelu on 903–1364.

Ulkoilureitin saavutettavuutta samoin kuin väestöpohjaa on syytä tarkastella ja ottaa huomioon kehittämistoimenpiteissä muiden, samankaltaisten ja lähelle sijoittuvien ulkoilureittien saavutettavuus ja väestöpohja. Esimerkiksi Roution kuntorata sijaitsee tiiviin asutuksen keskellä keskusta-alueella lähellä muita keskustan ja Aseman seudun ulkoilureittejä.

Yhteenvedot ulkoilureitin saavutettavuudesta eri tavoin ja asukasmäärästä eri etäisyyksillä liitteissä 11 ja 12.

MAANOMISTUS JA MAA-ALUEIDEN KÄYTTÖ

Selvityksen valaistut (4) ja valaisemattomat kuntoradat (3) sijoittuvat Karjalohjaa ja Keräkankareen osaa valaisemattomasta reitistä kaupungin maalle. Näiden ulkoilureittien kaupungin maa-alueiden käyttö sisältyy kaupungin ja yhtiön väliseen Yhteistoimintasopimukseen. Kuntoradoilla on viisi (4) yksityistä maanomistajaa. Lisäksi Karjalohjan seurakunnan maalle sijoittuva kuntoradan hallinnointi on luovutettu yhtiölle. LLK Oy sopii hallinnoimiensa kuntoratojen ylläpidosta joko paikallisen liikuntajärjestön tai muun alueellisen yhdistyksen tai yrittäjän kanssa. Yhtiö suorittaa ylläpitäjille ulkoilureittien kunnossapidosta yhteisesti sovittua korvausta.

Selvityksen hiihtoladut, joiden yhteispituus on lähes 50 kilometriä, sijoittuvat pääasiallisesti yksityisten maa-alueille. Alueilla on yhteensä 39 maanomistajaa. Näiden maaomistajien maa-alueiden käyttöoikeudesta sopii ja vastaa alueiden kunnossapidosta yhtiön kanssa sovittu toimija. Maa-aloista ei makseta vuokraa. Selvityksen mukaan nämä sopimukset ovat poikkeuksetta suusanallisia ja niiden sisällöstä ei ole tarkempaa tietoa. Sopimukset voivat olla sisällöltään toistaiseksi voimassa olevia ja niistä sovitaan monesti erikseen uudelleen vain, mikäli maanomistuksessa tapahtuu muutoksia. Käytäntöä puoltaa osin se, että joka talvi ei latuja päästä ajamaan lumen puutteen vuoksi tai latualueet ovat vain osin käytössä. Tekeekö sopimuksen kunnossapitävän järjestön/yhdistyksen hallitus tai johtokunta vai ulkoilureitin kunnossapidosta vastaava henkilö, vaihtelee. Koska hiihtoladut sijoittuvat pääosin kaavoittamattomille alueille, on hyvä, että virallisista hiihtoladuista on olemassa päivitetty latukartat.

ULKOILUREITTIIEN KAAVATILANNE

Kuntoradat sijaitsevat kaavoitetuilla alueilla yleisesti kaavamerkinnöillä; lähivirkistys- (VL), virkistys- (V), urheilu- ja virkistyspalveluidenalue (VU) tai puistoalue (P).

Karjalohjan asemakaava-alueella oleva LLK Oy:n hallinnoima valaistutuntorata sijoittuu pääosin seurakunnan maalle, joka on kaavamerkinnältä maa- ja metsätalousvaltaista aluetta (M) ja osin puistoaluetta (P). Radan alkuosa urheilukentän kohdalta on urheilu- ja virkistyspalveluiden aluetta (VU) ja reitin loppuosa kulkee opetustoimintaa palvelevien rakennusten korttelialueella (YO).

Roution valaistutuntorata on asemakaava- ja osin osayleiskaava-alueella sijoittuen lähes kokonaan lähivirkistysalueelle (VL). Reitti kulkee pientaloalueen (AO) kulmalta, jolle osalle saattaa tulla tarve tarkistaa ko. linjaus. Roution kuntoradan loppuosa päättyy katualueeseen, joka on yleisten rakennusten korttelialuetta (YL). Alueelle ei ole tiedossa kaavamuutoksia. Nummen Saukkolan valaisematon kuntorata on asemakaava-alueella kaavamerkinnällä

lähivirkistysalue (VL). Lähellä teollisuusalueeksi kaavoitettua aluetta on osoitettu lähivirkistysalue (VL), johon on kaavailtu oikopolkua kuntoradalle.

Edellä mainituille kolme kuntorataa sijoittuvat tiiviin asutuksen, rakennusten ja teiden keskelle, joten ulkoilureittien kaava-varausalueet jäävät melko ahtaiksi ajatellen näiden kehittämistoimenpiteitä.

Sammatin, Jättölän ja Keräkankareen kuntorata-alueilla ei ole kaavaa. Iso osa Keräkankareen kuntoradasta ja retkiladusta sijoittuvat Natura-alueella.

Selvityksen hiihtoladut sijaistevät lähes poikkeuksetta yksityisten maanomistajien maa-alueilla. Pohjois-Lohjan hiihtolatualueilla ei ole asemakaavaa. Alueen osayleiskaavatarkistukset sijoittuvat suurimmaksi osaksi Y5 a:n Lohjan Solmun aseman seudun ja Lehmijärvi-Pullin maaseutualueiden osayleiskaava-alueelle, jolla alueella hiihtoladut kulkevat. Osayleiskaava astui voimaan 22.3.2023. Alueen kaavamerkinntät ovat maisemallisesti arvokas peltoalue (MA) ja maa- ja metsätalousaluetta (M). Alueella on rakennuspaikka- mahdollisuus, jotka tulee ottaa huomioon hiihtolatuojen reittivalinnoissa.

Muilta osin Pohjois-Lohjalla ja Hongiston alueella on voimassa maakuntakaava. Lehmijärvi-Pullin maaseutualueiden osayleiskaava-alueen Y5 b, kaavaehdotus on nähtävillä ja sen hyväksymisvaihe menee ensi vuodelle. Tälle alueelle sijoittuvat mm. Kouvolan lenkin hiihtoladut. Alue on kaavamerkinntältään maisemallisesti arvokasta peltoaluetta (MA). Mahdollisten kehittämistoimenpiteiden vaikutuksia on erityisesti tarkasteltava maisemallisesti. Karjalohjan hiihtolatu sijoittuu kaavallisesti osittain asemakaava-alueelle ja loppu osa osayleiskaava-alueelle. Pieni osa ladusta kulkee tien ja asumisen katualueella ja iso osa Tallaan oikeusvaikutuksettoman rantaosayleiskaava-alueella, joka on maa- ja metsätalous aluetta (M) ja lyhyt osuus ladusta kulkee suojelualueella (S).

Karjalohjan hiihtolatu sijoittuu kaavallisesti osittain asemakaava-alueelle ja loppu osa osayleiskaava-alueelle. Pieni osa ladusta kulkee tien ja asumisen katualueella ja iso osa Tallaan oikeusvaikutuksettoman rantaosayleiskaava-alueella, joka on maa- ja metsätalous aluetta (M) ja lyhyt osuus ladusta kulkee suojelualueella (S).

Sammatin hiihtolatuverkoston sijoittuu suurelta osin ei kaava-alueelle, pieni osa siitä kuitenkin kulkee asemakaava-alueella.

LLK Oy:n hallitus on todennut lausuntonaan (5.2.2019 § 8) Y5 Lohjan Solmun aseman seudun ja Lehmijärvi-Pullin maaseutualueiden osayleiskaavan valmisteluvaiheen aineistoon, että kyseisellä kaava-alueella on yhtiön ylläpitämiä hiihtoreitistöä ja jonkin verran ulkoilu- ja retkeilyreitistöjä, jolla liikuntaan jalkaisin tai maastopyörällä. Näiden reitistöjen huomioiminen ja kehittäminen sekä yhteyden luominen Aseman kuntorataan tulisi ottaa huomioon.

Ulkoilureittien kehittäminen, mahdolliset kuntoratojen reittimuutokset tai -laajennukset tai hiihtolatuksen muuttaminen ympärivuotiseksi, edellyttävät tarkemman ulkoilureittisuunnitelman laadintaa ja mahdollisesti kaavamuuuosta.

ULKOILUREITTIIEN KEHITTÄMISEN TARPEET JA YLEISTEN TARKASTELUKOHTEDIEN YHTEENVETO

ULKOILUREITTIIEN KEHITTÄMISEN KESKEISET TAVOITTEET

Laadukas liikuntapaikka on tarpeisiin nähden mahdollisimman monipuolinen ja toimiva. Se on toteutettu teknisesti oikein ja sen elinkaarenaikaiset kustannukset ovat kohtuulliset.

Ulkoilureitin kehittämisen tavoitteet:

- 1) ulkoilureitin turvallisuus, koska ulkoilureitin haltija vastaa ulkoilureitin turvallisuudesta
- 2) helposti saavutettavissa ja löydettävissä oleva ulkoilureitti – tietoa tulee olla ulkoilureitistä, sen sijainnista ja vaativuudesta, jotta käyttäjät osaavat toimia reitillä turvallisesti
- 3) riittävä opastus ja reittiopasteet, jotta varmistetaan reitillä pysyminen ja estetään reitiltä eksyminen
- 4) laadukas ja kestävä reitin pinnoite sekä tehokas ja teknisesti helposti toimiva valaistus
- 5) tarpeelliset ja käyttöä lisäävät oheispalvelut – reitin monikäyttöisyys voi lisätä reitin riskejä ja edellyttää tarkkavaisuutta turvallisuusasioissa
- 6) kunnostus- ja kehittämistoimissa tulee ottaa huomioon alueellinen tasa-arvo
- 7) ylläpitämisen edullisuus, jossa otetaan huomioon käytettävissä oleva resurssi ja ylläpitäjien yhteistyö yhtiön kanssa sekä alueellisen yhteistyön mahdollisuus ylläpidossa
- 8) kunnostus- ja kehittämistoimien taloudellisuus, ympäristöystävällisyys ja kestävä kehitys

POHDINTA YLEISISTÄ TARKASTELUKOHTEISTA

Koska selvityksessä olevat ulkoilureitit ovat hyvin alueellisia ja sijaitsevat lähellä alueiden taajamia, yleinen oletus on, että asukkaat osaavat ulkoilureitille ja tuntevat hyvin niiden maastot. Talvisin hiihtolatu ja pimeällä valot toimivat hyvinä oppaina. Turvallisuuden kannalta on tärkeää, että kuntoradan lähtöpaikalle ja reitille on riittävä opastus, joiden avulla vieraspaikkakuntalainenkin löytää paikalle.

Opastus ja paikoitus

Selvityksen ulkoilureittien opasteisiin, valaistukseen ja reitteihin liittyvät puutteet ovat hyvin samanlaisia. On tarkoituksenmukaista, että näiden ulkoilureittien kehittämistoimenpiteitä tarkastellaan mahdollisuuksien mukaan yhtenä alueellisena kokonaisuutena niin, että ratkaisut ovat reiteillä yhdenmukaisia jo käytössä olevien Lohjan muiden kuntoratojen ja hiihtolatuojen käytäntöjen kanssa.

Kuntoratojen ja latujen opastukset kohteisiin, reittien/latujen lähtö- ja maalipaikoille on huonosti merkattu. Osoite- tieto on, mutta se ei kerro reitin lähtöpaikkaa ja erityisesti mistä reitti alkaa. Lähtöpaikka on vaikea löytää ja joissain paikoissa myös reitin päätyminen on epäselvä. Lähtöalueella ei muutamaa paikka lukuun ottamatta ole kunnollista infotaulua, jossa näkee mm. reittikartan. Lähtöpaikat, joissa nyt on ilmoitus-/infotaulut, ovat ne hyvin erilaisia, itse tehtyjä ja eivätkä ole visuaalisesti niin kauniita. Infotauluissa tiedot ovat usein vanhentuneita ja puutteellisia.

Ulkoilureittien paikoitusalueita ei ole erikseen vain ulkoilureittien käyttäjille, vaan paikoitukseen käytetään jo olemassa olevia koulujen, urheilukentän, hiihtomajan tai kylätalon paikoitustiloja. Sammatin ja Roution kuntoratojen paikoitustilat ovat yhteiskäytössä frisbeegolfaajien kanssa. Saukkolan kuntoradalla on tienvarsipaikoitus ja siellä on muodostunut kaksi epävirallista lähtöpaikkaa. Parkkipaikoilla on P-merkinnot hyvin näkyvissä.

1) Ulkoilureitille johtavalta päätieltä on hyvä olla opaste/viitta reitin lähtöpaikalle. Mikäli lähtöpaikka sijaitsee useamman tien päässä, on tarkoituksenmukaista olla useampi opaste. Opastukseksi ulkoilureitille tultaessa riittää usein tulosuunnasta nähtävissä oleva, riittävän iso infotaulu, jossa on kartta kuntoradasta tai hiihtoladusta, lähtöpaikan osoite, koordinaatit ja toimintatapa apua tarvittaessa. Kartassa tulee ilmetä lisäksi maali- ja lähtöpaikat, reitin pituus kulkusuunta. Kuntoratojen, joilla myös hiihdetään sekä latuverkostojen lähtöpaikoilla on hyvä olla reittikarttojen lisäksi latusäännöt. Opastuksessa on hyvä käyttää jo muualla, keskustan ulkoilureiteillä, hyväksi havaittuja opaste- ja infotaulumalleja.

2) Parkkipaikkoja on yleisesti hyvin ja P-merkinnät ovat hyvin näkyvissä, mutta tietääkö ulkoilureitin käyttäjä niiden käyttöoikeudesta ja siitä onko paikoitus virallinen sekä tarkoitettu käyttäjälle. Paikoituksessa on hyvä tutkia yhteistyömahdollisuudet ja synergiaedut saman alueen toimijoiden, kuten koulujen kanssa. Mikäli paikoitusalue on yhteinen toisen tahon kanssa, on paikoituskäytöstä syytä olla sovittu. Muutamille, hiihtoladuille on muodostunut epävirallisia lähtöpaikkoja, jotka voivat häiritä naapurustoa ja liikennettä. Ulkoilureittitiedottamisessa on hyvä kertoa kuntoradan/hiihtoladun virallinen paikoitusalue.

Reittiopasteet

Kuntoradoilla reittiopasteita on hyvin niukasti vain muutamia kulkusuunta- ja kilometrimerkkejä. Pidemmällä 5 kilometrin kuntoradalla niitä on liian harvassa ja vähän. Hiihtoladuille, jotka sijoittuvat lähes kokonaan yksityisten omistamille maa-alueille, kulkusuunta- ja kilometrimerkit asetetaan reiteille talvikautena.

Haarautuvien, isojenkin polkujen risteyksissä ei ole opasteita. Ensisijaisesti ongelma on kesäisin, jos vieras ulkoilija liikkuu alueella. Kilometri- tai opasviitoja oli vain yhdellä kuntoradoista, myöskään varoitusmerkkejä vaarallisesta laskusta tai vastaavasta ei kesäaikana ymmärrettävästi ollut.

Toisaalta selvityksen kuntoradat (6) ovat varsin lyhyitä 700 metristä viiteen kilometriin. Lyhyemmillä kuntoradoilla on myös vähemmän risteäviä, isompia polkuja. Pisimmät yhtämittaiset hiihtoladut ovat 8–12 kilometriä ja Pohjois-Lohjan alueella on yhteensä laturunsa 22 kilometriä.

Valtakunnallisesti reittiopastaminen ja reittien niiden merkitseminen maastoon on erilaista ja hyvin paikkakunta- ja reittikohtaista. Ulkoilulakin ja Suomen Latu ry:n suosittelema reittiluokitus luokittelee reitit kolmeen vaativuustasoon ja käyttää nimikkeitä: helppo (sininen pallo), keskivaativa (punainen neliö) ja vaativa (musta kolmio) reitti. Luokitus soveltuu kuitenkin parhaiten pitkiin vaellusreitteihin. Opastus ei välttämättä sovellu ulkoilureittiselvityksen kuntoratoihin ja hiihtolatuuihin, koska maastopohjat ovat melko tasaisia ja lyhyitä. Myöskään selvityksessä olevat kohteet eivät täytä luokituksen kriteeriä selkeän viitoituksen osalta.

1) Kuntoradoilla, joissa merkit voivat olla kiinteinä, on tärkeää olla riittävästi kulkusuuntaopasteita, erityisesti reitin alussa, selkeissä risteyskohdissa. Varoitusmerkit jyrkistä mutkista tai alamäistä ovat tärkeitä erityisesti pimeällä, koska alueella liikkuu myös muita käyttäjiä kuten frisbeegolfaajia tai maastopyöräilijöitä.

LLK Oy:n kunnossapitämillä ulkoilureitillä risteysviitoituksen lisäksi toimivat reittiopasteina koko reittiosuudella puunrunkoon tai erilliseen tolppaan molemminpuolisesti merkityt eriväriset kuvio-opasteet. Tällä merkintätavalla ei reitillä välttämättä tarvita kulkusuuntamerkkejä kuin vain risteyskohdissa, jos kulkusuunta on yleisesti ilmoitettu ja tiedossa.

2) Pidemmällä hiihtolatualueilla varoitusmerkit ja kilometrimerkinnät tilapäisinäkin puoltavat paikkaansa. Näistä opasteista tulee sopia maanomistajan ja kunnossapitävän tahon kanssa. Merkit tulisi olla yhtenäisiä kaikilla ulkoilureiteillä ja LLK Oy:n toimesta hyväksytyjä.

3) Selvityksessä olevien ulkoilureittien opasteiden tarve on akuutein pidemmällä kuntoradoilla ja hiihtoladuilla sekä erityisesti kuntoradoilta erkaantuvien hiihtolatualueiden kohdista. Viitoissa tulee olla myös kilometrimerkinnät. Lyhemmillä kuntoradoilla viitoitustarve on vain lähtöpaikalla. Edullisinta ja tarkoituksenmukaisinta on käyttää hyväksi koettuja käytänteitä. Liiallinen merkitseminen ei ole tarpeen.

4) Opastuksen tukena on hyvä tiedotus, tulee hyödyntää Internetin ja sosiaalisen median mahdollisuudet. Päivitetyt ja ajan tasalla olevat ulkoilureittikartat antavat mahdollisuudet kertoa mm. osoitteet, kulkusuunnat ja ulkoilureitin ylläpitäjän tiedot.

Ulkoilureitin pinnoite, leveys ja reitin käyttö

Kuntoratojen pinnoite on muutamalla kuntoradalla joko osittain tai enemmän kulunutta, juurakkoista tai nurmnettunutta, osin vanhaa purupohjaa. Pääsääntöisesti pinnoite on kuitenkin hyvää ja pehmeää metsä- tai peltopohjaa. Kahdella kuntoradalla on joko kokonaan tai osittain kivituhkapinnoite. Hiihtoladut kulkevat joko metsäisillä poluilla tai peltoalueilla.

Leveys kuntoradoilla ulkoilukäyttöön on riittävä ja reitit ovat pääsääntöisesti hyvin avoimia, jolloin puusto ei estä lumen tuloa. Reitin laidoilta ja keskeltä pahasti nurmettuneet reittiosuudet kaventavat leveyttä ja samoin paikoin reittiä liian lähellä olevat puut tai liian runsas reitin päälle kasvava puusto. Kuntoratojen reittileveydet vaihtelevat 2,5–4 metriin ja hiihtolatualueiden 1–2,5 metriin, jolloin leveys saattaa olla liian ahdas.

Talvisin Roution ja jonkin verran myös Karjalohjan kuntoradoilla reitin leveys perinteisen ja vapaanhihtotyylin latujen ylläpitämiseen on paikoin ahdas. Roution kuntoradalla hiihtolatuja ei ole ajettukaan, koska se on ollut hyvin pian kävelijöiden käytössä. Samoin Sammatin kuntoradalle on viime talvina ajettu vain perinteisen hiihdon latu, ei vapaanhihtotyylin latua. Sen tyylin hiihtäjiä on ollut vähän ja Sammatin laskut ja jyrkät mutkat koetaan vaativina.

Myös Keräkankareen kuntoradan loppuosan laskujen ja nousun vaativuudesta on tullut käyttäjäpalautetta.

1) Pinnoitteen parantaminen juurakkoisilla ja nurmettuneilla osuuksilla. Sateen aiheuttamien vaurioiden ja veden nousemisen hiihtoladuille korjaaminen. Kahden jo ympärivuotisessa käytössä olevien valaisemattomien kuntoratojen valaistuksen perustaminen.

2) Vesakoituneiden reittien raivaaminen, ylikasvaneen puuston ja liian lähellä reittiä olevien puiden karsinta.

3) Kuntoratojen käytön ongelmakohdat ovat pitkälle talvikäytössä, joten mikäli niiden pitää talvisin palvella hiihtoa, sen molempia hiihtotapoja, on reitin kunnostustoimet paikallaan. On myös mahdollista tehdä asukkaille kysely talvikäytöstä ja tutkia vaihtoehtoisten lajien mahdollisuutta.

Valaistus ja oheispalvelut

Ympärivuotisessa käytössä olevia valaistuja kuntoratoja ovat Karjalohja, Sammatti, Keräkankare ja Routio. Valaisinpylväät ja itse lamput ovat osin vanhoja, 1970- ja 80-luvuilta kuntoratojen perustamisen ajoilta ja valaisuteho vaihtelee. Lamppuja on 6,8 kilometrin kuntoradoilla kaikkiaan 132 kappaletta, näistä lampuista 35 on uusia led-lamppuja. Led-lamput ovat viimeksi rakennetulla ja uusimmalla Karjalohjan kuntoradalla, jossa on tehokkain valaistus. Vanhoihin lamppuihin on tarvittaessa vaihdettu polttimoita ja teholtaan parempia lamppuja. Valaistuksen tekniikat ovat erilaisia ja poikkeavat toisistaan aina manuaalisesti sytyttävistä valoista hämäräkytkimillä syttyviin saakka. Lamppujen väli reitillä on paikoin liian pitkä, 50 metriä. Tämä on tärkeää, jos reitin puusto on runsasta.

Oheispalveluja on enemmän ulkoilureiteillä, jotka sijaitsevat lähellä asutusta ja koulujen läheisyydessä. Ne ovat useimmiten ulkoilureitin lähtöpaikalla ja palvelut ovat lähinnä lähi- tai muuta liikuntaa kuten frisbeegolf-radat, jotka sijaitsevat kuntoratojen alueilla. Kahdessa paikassa on frisbeegolf-radat (Sammatti, Routio) ja niitä suunnitellaan Keräkankareen ja Saukkolan ulkoilureittien läheisyyteen.

Ulko-wc löytyy kahden isomman kuntoradan lähtöpaikalta. Roskakoreja tai penkkejä levähdykseen

näkee harvemmin reiteillä, lähtöpaikoilla muutamia. Keräkankareen ulkoilualue on poikkeus, koska alueella on Pusulan Urheilijat -58 ry:n hiihtomaja, jossa on ulkona käytössä kota, katos ja ulko-wc:n. Majan avoinna ollessa sisällä ovat mm. keittiö- ja saunatilat sekä wc-tilat.

1) Vanhojen polttimolamppujen vaihtaminen led-lamppuihin tehon lisäämiseksi, vanhojen pylväiden uusiminen sekä tarvittaessa lamppuvälien lyhentäminen.

Lisäksi valaisintekniikan kehittäminen niin, että voidaan luopua manuaalisesti sytytettävistä valoista ja siirtyä kauko-ohjattavaan sekä automaattisesti toimiviin, johon tekniikkaan on liitettävissä myös käyttäjälaskuri.

2) Roskakoreja tai penkkejä toivoisi lisättävän ainakin ulkoilureittien lähtöpaikoille. Samoin eri toimintoja ja tapahtumia. Tänä päivänä perheiden ja ikääntyneiden lisääntynyt käyttö ulkoilualueilla ja -reiteilläkin luo tarvetta erilaisille levähdyspaikkojen lisäksi laavuille, nuotiopaikoille kuten myös WC:ille.

Reitin vaativuusluokitus sekä laatuarvio

Kuntoratojen, osin myös hiihtolatuojen, vaativuusluokituksessa on selvityksessä käytetty vaativuusluokituksessa Suomen Ladun käyttämää sanallista luokitusta; helppo-, melko vaativa- ja vaativa. Luokitus on hieman hankala, koska kesäisin kuntorata voi olla helppo, mutta talvisin lyhyelläkin kuntoradalla voi olla vaativia laskuja ja jyrkkiä mutkia. Siksi luokitus on annettu hiihtoladulle erikseen.

Ulkoilureitin laatuarvio, vain kuntoradoille, on tehty selvityksen tekijän toimesta pisteyttämällä eri arviointikohdat pistein 1, 3 tai 5. Yhteenlasketun pistemäärän mukaan arvio on huono, tyydyttävä tai hyvä (Liite 13).

1) Liikuntapaikan laatua on mahdollista arvioida muun muassa liikuntapaikan käyttäjän, ylläpitäjän, omistajan, kunnossapitäjän tai yhteiskunnan näkökulmasta. Erilaisia ohjelmia tai laskentakaavioita on saatavissa. Arvioinnissa käytetään usein käyttäjä- ja asiakaskyselyjä tai tutkimuksia. Niiden soveltuvuutta ja käyttömahdollisuutta tulee arvioida ulkoilureittien kehittämissuunnitelman laadinnan tueksi.

ULKOILUREITTIKOHTAISET KEHITTÄMIS- JA KUNNOSTUSTARPEET

VALAISTUT JA VALAISEMATTOMAT KUNTORADAT

Karjalohjan kuntorata

- 1) Selkeä, jyrkempi infotaulu lähtöpaikalle, urheilukentän ulkopuolelle tulosuuntaan päin.
- 2) Manuaalinen valojen sytytyksen ohje tai ohjaus ajastimille
- 3) Pitkän laskusuuden jyrkän mutkan leventäminen ja reittiä liian lähellä olevien puiden karsinta.
- 4) Reittiopasteet tai muutama kulkusuunta- opaste sekä risteys- ja vaarallinen mutka- opasteet reitille.
- 5) Reitin sateen uomittaman pinnoitteen parantaminen reitin loppuosassa sekä
- 6) Reitin maalin selkeämpi opastus
- 7) Muutamia penkkejä ja roskakoreja reitin varrelle.

Sammatin kuntorata

- 1) Opasteviitta uudelle lähtöpaikalle, selkeä kuntoradan infotaulu frisbeegolf- taulun tapaan lähtöpaikalle
- 2) Kuntoradan vanhan paikoitusalueen läheisyyteen tulevien reittien vauhdikkaiden laskujen ja näiden mutkien saattaminen turvallisemmaksi ja loivemmiksi. Tärkeää erityisesti talvella, jolloin vapaan hiihtotyylin käyttäjiä saataisi lisää.
- 3) Pinnoitteen parantaminen kuluneilla ja nurmattuneilla reittiosuuksilla.
- 4) Valaistuksen saaminen uudelle parkkipaikalla ja kuntoradalle johtaviin portaisiin sekä kuntoradan valaistuksen uusiminen ja tarvittaessa lamppujen lisääminen.
- 1) Reittiopasteet ja nykyiset (2) kulkusuuntaopasteet uudelle lähtöpaikalle ja niiden määrän lisääminen.
- 2) Kuntoradan käytön lisääminen; muutama levähdyspaikka ja -penkki, laavu ja myös erilaisten tapahtumien lisääminen kuntoradalla.

Saukkolan kantorata

- 1) Yhdenmukaiset infotaulut, kulkusuunta- tai reittiopasteet alueelle.
- 2) Valaistuksen saaminen reitille, lisäksi kuntoradan käyttöä pimeään aikaan.
- 3) Talvisen vesiongelman korjaaminen, ettei vesi pääse nousemaan ladulle sekä reitin loppuosan reitin kunnostus.
- 4) Mahdollinen hiihtoladun laajentaminen kuntoradan läheisyydessä olevalle kaupungin omistamalla maalle, lisäksi kuntoradan käytön talvisin.
- 5) Turvallisen reittiyhteyden saaminen päiväkodilta ulkoilureitille kaupungin maa-alueelle. Tällöin latukonetta ei tarvitsisi ajaa ulkoilureitille katualueella.
- 6) Oheispalveluna frisbeegolf- radan rakentaminen kaupungin teollisuusalueeksi kaavoittamalle maa-alueelle.

Jättölän kuntoradan/hiihtoladun kunnostustarpeet

- 1) Infotaulu ja reittikartta lähtöpaikalle sekä muutamat kulkusuuntamerkit reitille.
- 2) Reittipinnoitteen uusiminen – hyvä pohja valmiina. Kuntorata toimisi paremmin ympärivuotisessa käytössä.
- 3) Valaistus lisääminen - yhdistyksen suunnitelmissa valoheittimien asennus kylätalon pihavalaistuksen lisäksi, lisäksi talvikäyttöä ja palvelisi paremmin kylätalon tapahtumia ja lisäksi niitä.

Keräkankareen kuntorata (5 km)

- 1) Uuden maali- ja lähtöpaikan muutoksen loppuun saattaminen, infotaulujen sekä reittiopasteiden uusiminen.
- 2) Kuntoradan alkuosan nurmeltuineiden osuuksien kunnostus, kolmen kilometrin reitin loppuosan kahden vaativan laskun loiventaminen, muuttaminen turvallisemmaksi.
- 3) Valojen modernisointi (led-lamput) ja manuaalisen valojen sytyttämisen muuttaminen ajastimelle.
- 4) Koko piha-alueen valaistuksen parantaminen
- 5) Valaisemattoman kuntoradan osuuden, 2 km, valaistuksen rakentaminen

Keräkankareen hiihtomaja

- 1) Majan sisätilojen ehostaminen ja modernisointi sekä jätevesijärjestelmän ajanmukaistaminen ja uusiminen.
- 2) Kuntoradan ja retkiladun lisäksi alueelle tulisi lisätä uusia toimintoja, esimerkiksi frisbeegolfrata, jota liikuntajärjestö on jo suunnitellut ja LLK Oy puoltaa hanketta.
- 3) Majan piha-alueen valaistuksen uusiminen.
- 4) Käytön ja alueen vetovoiman lisääminen mm. hiihtomajan peruskunnostuksella, oheispalveluja lisäämällä reiteillä; laavut ja penkit.

Routio kuntorata

- 1) Yhdenmukainen infotaulu, reittikartta ja riittävät reitti- tai kulkusuuntaopasteet.
- 2) Pinnoitteen parannus ja valaisin pylväiden uusiminen ja vanhojen lamppujen vaihto led- lamppuihin.
- 3) Ylikasvaneen puuston harvennus ja liian lähellä reittiä olevien ja sähkölankojen päälle kasvaneiden olevien puiden poisto.
- 4) Mikäli kuntoradan talvikäyttö hiihtoon haluttua palauttaa, reitin vaativuutta (vaativa ja pitkä lasku) muutettava ja samoin reitin päättyminen jalankulkukäytävälle tehtävä turvallisemmaksi.
- 5) Ulkoilureitin käyttötarkoituksen mietintä. Kävelyn ja hiihtourheilun yhdistäminen talvisin alueella on ollut vaikeaa ja reitin lopussa katualue on vaarallinen, onko vaihtoehtoja, jos hiihto jää jatkossa pois kokonaan ulkoilureitiltä? Hiihtoladujen mahdollisuudet alueella – Paloniemi, Hossan suunta?

HIIHTOMAJA JA HIIHTOLADUT

Keräkankareen hiihtomaja

- 1) Majan sisätilojen ehostaminen ja modernisointi sekä jätevesijärjestelmän ajanmukaistaminen ja uusiminen.
- 2) Kuntoradan ja retkiladun lisäksi alueelle tulisi lisätä uusia toimintoja, esimerkiksi frisbeegolfrata, jota liikuntajärjestö on jo suunnitellut ja LLK Oy puoltaa hanketta.
- 3) Majan piha-alueen valaistuksen uusiminen.
- 4) Käytön ja alueen vetovoiman lisääminen mm. hiihtomajan peruskunnostuksella, oheispalveluja lisäämällä reiteillä; laavut ja penkit.

Karjalohjan hiihtolatu

- 1) Parkkipaikan virallistaminen, hiihtoladun käyttäjille luvallinen paikoitus.
- 2) Opastetaulu reittikarttoineen lähtöpaikalle.
- 3) Ladulle varattava tarvittavat kausiluontoiset, luvanvaraiset kulkusuunta- opasteet ja kilometriopasteet, koska kyseessä pitkä hiihtolatu.

Sammatin hiihtolatu

- 1) Valaistus hiihtolatuja uudelle, virallisen frisbeegolfradan, parkkipaikalle ja lähtöpaikalle johtaviin portaisiin – kuntoradan valaisinpylväät alkavat portaiden päästä
- 2) Opasteet kuntoradalta erkaantuville hiihtoladuille
- 3) Riittävät kilometri-, hiihtosuunta-, risteys- ja huomio-opasteet talvella
- 4) Kuntoradan laajennus latuverkoston lähialueelle, ympärivuotiseen käyttöön lisäksi kuntoradan käyttöä.

Saukkolan Pahassuon hiihtolatu

- 1) Mahdollisuus on liittää kuntoradan osaksi. Alueen talvikäyttöä ja asukkaiden liikkumista lisäävä vaikutus.
- 2) Riittävä opastus talvella.

Saukkolan Oinolan hiihtolatu

- 1) Koulukampuksen käyttöä iltaisin ja erityisesti viikonloppuisin ja koulujen talviloma-aikoina lisäävä vaikutus ja aktivoi eri ikäisiä koululaisia liikkumaan sekä myös lähialueen asukkaita.
- 2) Riittävä opastus talvella.

Keräkankareen retkilatu

- 1) Kuntoradalla kulkevan osuuden opasteet uusittava, talvisin retkiladulla oltava riittävät opasteet, hiihtosuunta- ja kilometrimerkinnät ladun pituuden sekä turvallisuuden vuoksi.

- 2) Retkiladun kunnostus ympärivuotiseen käyttöön, oheispalveluiden lisääminen reitille, kuten näköalapenkit tai laavut edellyttävät kehittämissuunnitelman laadintaa ja yksityisen maanomistuksen vuoksi.

Pullin hiihtolatuksen tarpeet:

- 1) Yhdenmukaiset infotaulut latukarttoineen ja luvalliset hiihtosuunta- ja risteysopasteet laduille muiden hiihtolatuksen tapaan.
- 2) Koululaisille kunnossapidettävien latualueiden muuttaminen ympärivuotiseen käyttöön.
- 3) Laajan hiihtolatuverkoston ylläpidettävät hiihtoladut tulee kiinnittää ja suhteuttaa olemassa oleviin henkilöstö- ja kalustoresursseihin.

HANKKEEN KIIREELLISYYS

Selvitystyön tavoitteena on että, työ on valmis ja käsiteltävissä Lohjan Liikuntakeskuksen hallituksessa sekä kaupungin teknisessä lautakunnassa kevään/kesän 2023 aikana. Selvityksessä esitettyjen kehittämiskohteiden pohjalta tulee laatia ulkoilureittien kehittämissuunnitelma, jossa on esitetty kunnostustoimenpiteiden prioriteettijärjestys.

Lohjan ulkoilureittisuunnitelmaan kuuluvien Lohjan Aseman, keskustan ja Virkkalan ulkoilureittien kehittämis- ja kunnostustyö alkavat olla valmiit, jolloin painopisteen siirtäminen selvityksessä käsitellyille ulkoilureiteille lienee mahdollista talousarviossa myönnettyjen määrärahojen puitteissa kehittämissuunnitelman laadinnan jälkeen.

HANKEEN RAHOITUS

Kehittämissuunnitelmaan pohjautuen tulee esittää Lohjan kaupungin tuleviin talousarvioihin ja -suunnitelmiin määrärahat kehittämistoimenpiteiden toteuttamiseksi. Toimenpiteisiin on mahdollista saada Opetus- ja kulttuuriministeriön ja aluehallintovirastojen myöntämiä avustuksia. Avustusta on mahdollista myöntää monenlaisten liikuntaolosuhteiden avustamiseen. Avustuksia suunnataan erityisesti laajoja käyttäjäryhmiä palveleviin liikuntapaikkahankkeisiin. Kustannusarvioltaan alle 700 000 euron hankkeiden on ao. aluehallintoviranomainen. Etelä-Suomen aluehallintoviraston opetus- ja kulttuuritoimen tehtävänä on nuoriso-, liikunta- ja kulttuuritoimen avustukset.

LLK Oy varaa vuosittain talousarvioonsa määrärahat, myös selvityksessä olevien, ulkoilureittien ylläpitämiseen ostopalveluna paikallisilta liikuntajärjestöiltä, yhdistyksiltä tai yrityksiltä. Lisäksi on määräraha erikseen reittien peruskunnostukseen - valaistus, viitoitus, jota määrärahaa on mahdollista pienimuotoiset kunnostukset. Ulkoilureittien ylläpito on alueellisten toimijoiden toimesta yhteiskunnallisesti edullista.

Ulkoilureitin peruskunnostus (pohjien teko, pinnoitus ja valaistus) kustannukset riippuvat hyvin paljon peruskunnostettavan reitin nykytilasta ja valaistuksen tasosta. Mikäli kunnostettavan reitin olemassa

olevat pohjat ovat vanhan pururadan tai hyvää peltopohjaa, on peruskunnostus helpompaa ja edullisempaa. Karjalohjan uuden kuntoradan perustamiskustannukset 1,3 kilometrin ulkoilureitillä vuonna 2018 olivat 42 000 euroa. Joten ulkoilureitin kustannus oli 32,30 euroa metriltä.

Ulkoilureittien ylläpidon ja peruskunnostuksen lisäksi selvityksen ulkoilureittien ylläpitäjille tulisi varata avustusmääräraha, koska järjestöjen ja yhdistysten resurssit ovat selvästi vähenemässä; ylläpitäjät ikääntyvät ja aktiivitoimijoiden määrä vähenee sekä käytetty kunnossapitokalusto on vanhaa ja huonokuntoista.

Resursseja tulisi osoittaa aktiivitoimijoiden ja yhtiön välisen yhteistyön tiivistämiselle sekä riittävälle tuelle teknisiissä ja tiedotukseen liittyvissä asioissa. Kunnostustoimien yhteydessä olisi hyvä tutkia yhtiön mahdollisuudet ylläpitokaluston tuen lisäämiseen esimerkiksi yhtiön avustusjärjestelmän kautta.

LIITTEET

Liite 1

23.5.2022

HYVÄT KARJALOHJAN, NUMMI-PUSULAN, SAMMATIN JA SAUKKOLAN ULKOILUREITTIIEN SEKÄ POHJOISLOHJAN JA JÄTTÖLÄN LATUJEN YLLÄPITÄJÄT

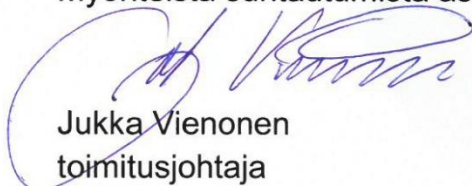
Lohjan Liikuntakeskus Oy on kunnostanut viime vuosina Harjun, Virkkalan ja Aseman alueiden ulkoilureittejä vuonna 2017 hyväksytyyn ulkoilureittien keittämishojelman pohjalta. Reittien kunnostusohjelma on parannustöiden osalta jo loppusuoralla.

Yhtiö käynnistää nyt LLK Oy:n hallinnoiminen ympärivuotisten ulkoilureittien ja talvisin ylläpidettävien latualueiden nykytilaselvityksen otsikossa mainituilla alueilla.

Selvityksen tavoitteena on saada selkeä dokumentti, jonka avulla Liikuntakeskuksen henkilökunnalle ja päättäjille muodostuu kuva ulkoilureittien ja latujen nykytilanteesta sekä jonka perusteella pystytään laatimaan näiden alueiden "Ulkoilureittien kehittämissuunnitelma."

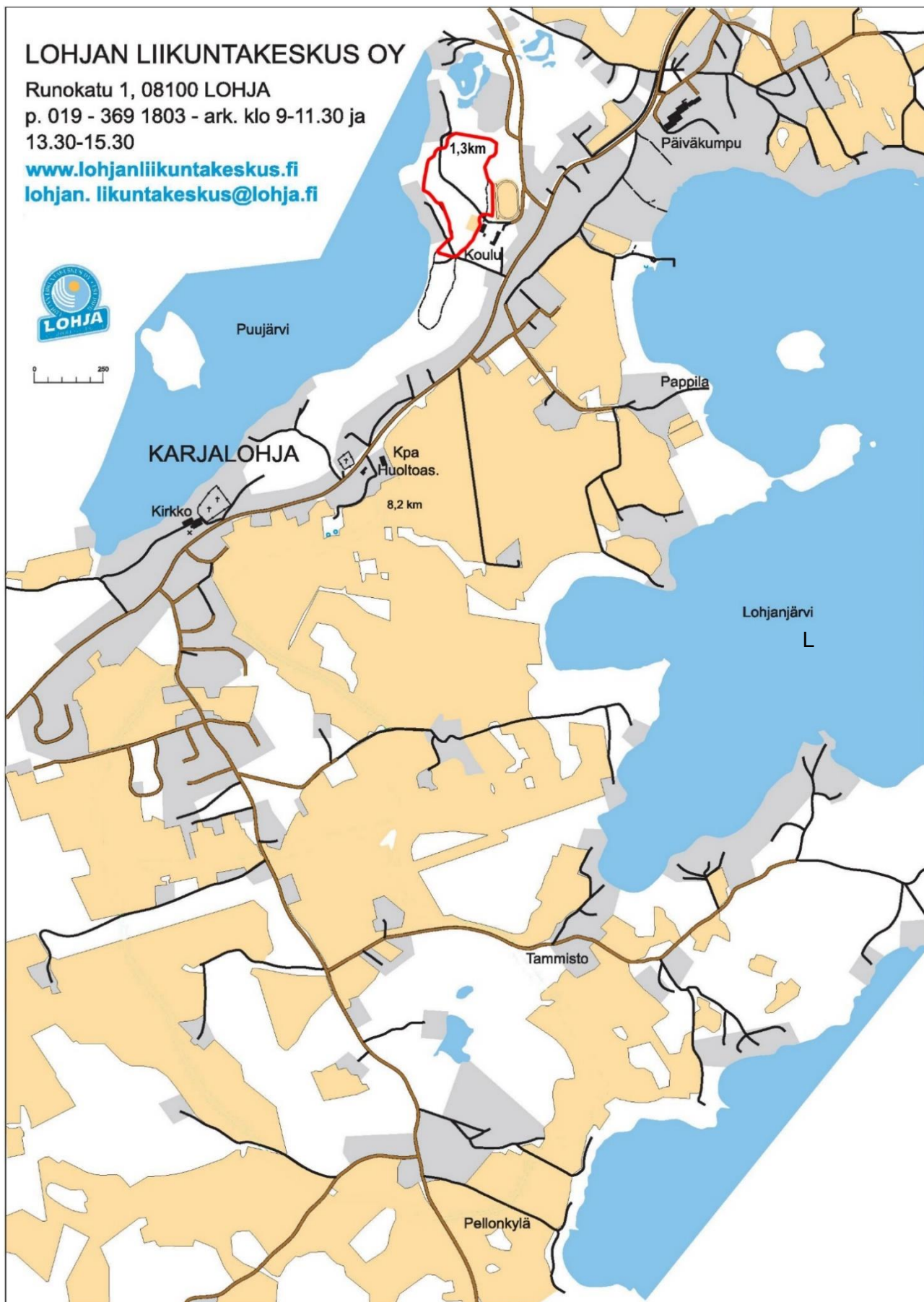
Selvityksen tekee yhtiön entinen liikuntasihteri Sinikka Pohjala. Hän on yhteydessä alueiden ulkoilureittien/latujen ylläpidosta vastaaviin ja suorittaa tulevan kesän aikana maastotyötä alueilla yhteistyössä kanssanne.

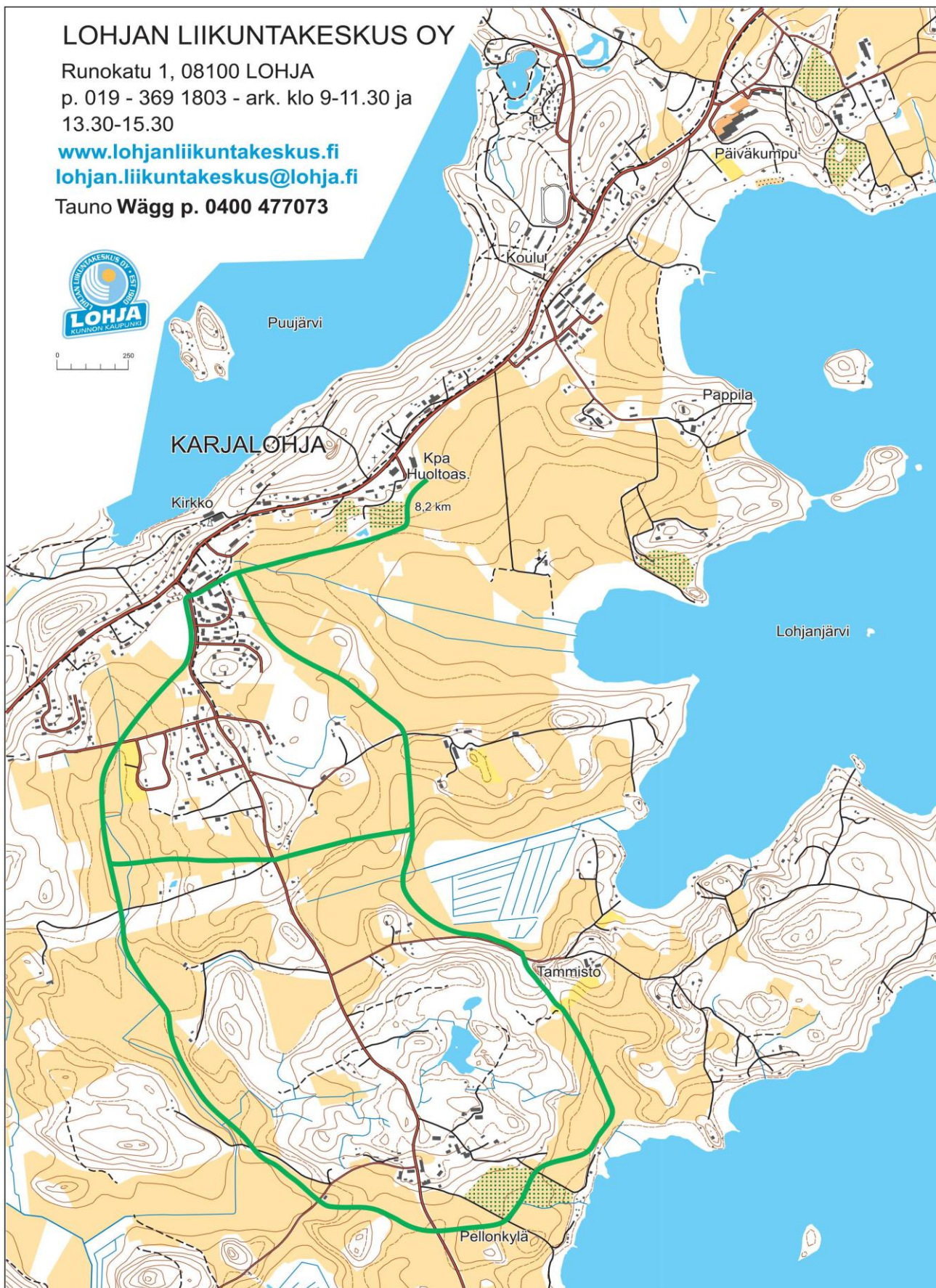
Myönteistä suhtautumista asiaan toivoen – ulkoiluliikuntaterveisin.

Jukka Vienonen
toimitusjohtaja

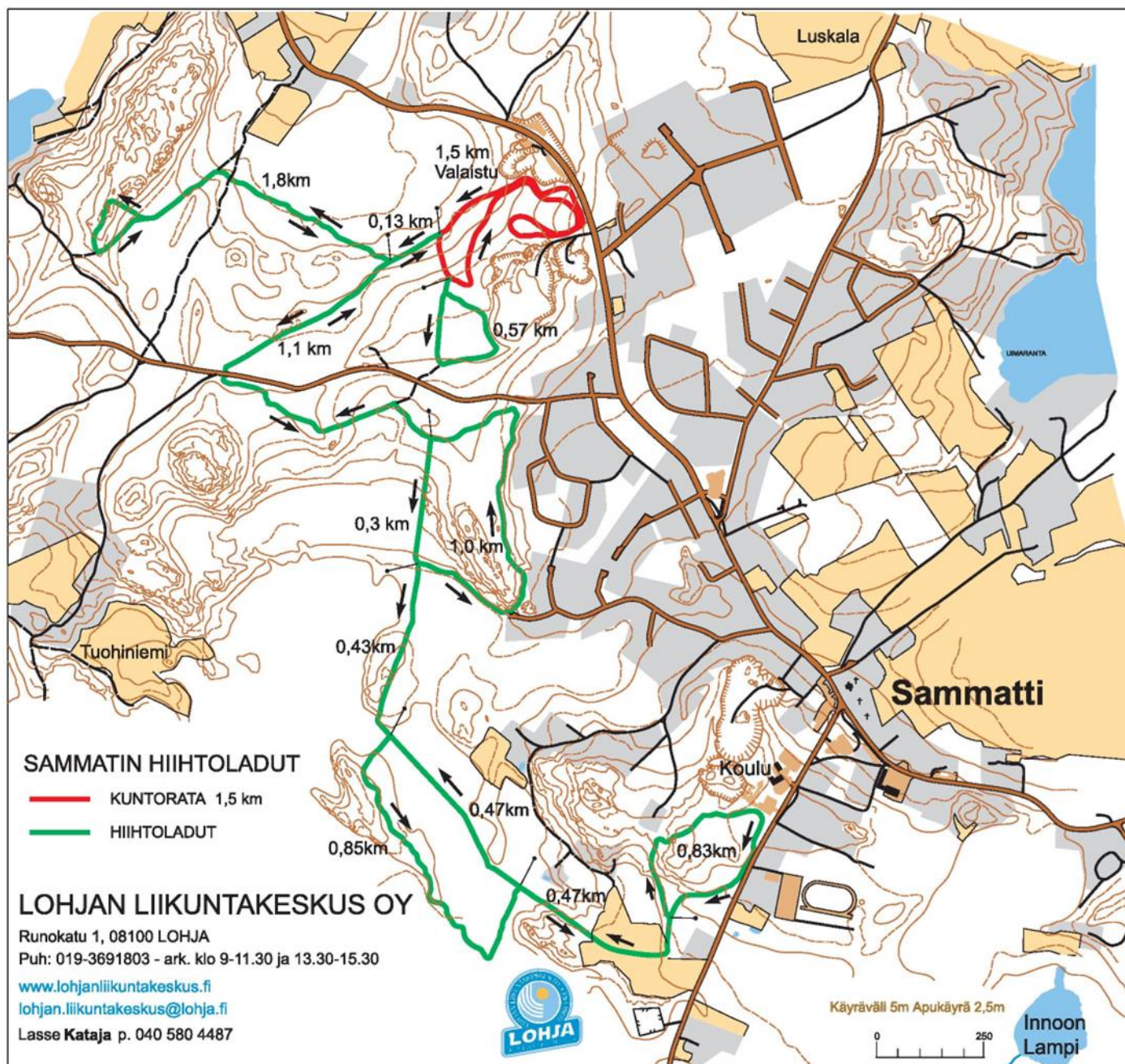
Lohjan Liikuntakeskus Oy

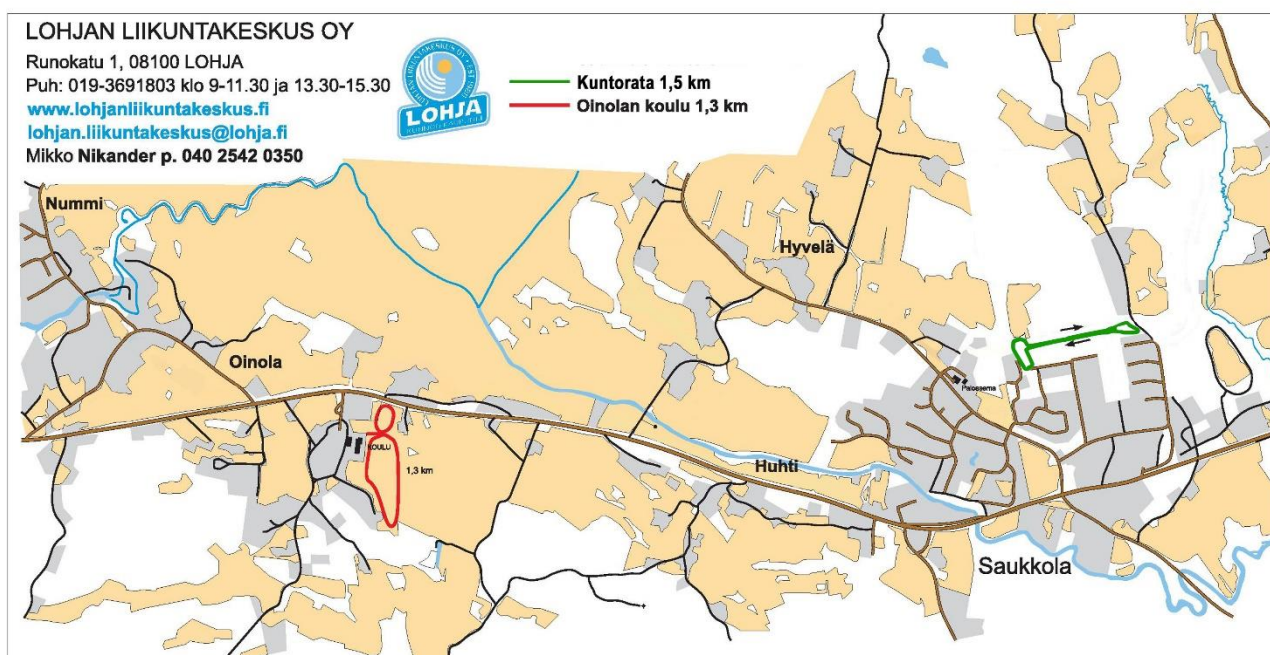

Liite 4

Liite 5

LOHJAN LIIKUNTAKESKUS OY

Runokatu 1, 08100 LOHJA

Puh: 019 - 3691803 - ark. klo 9-11.30

ja 13.30-15.30

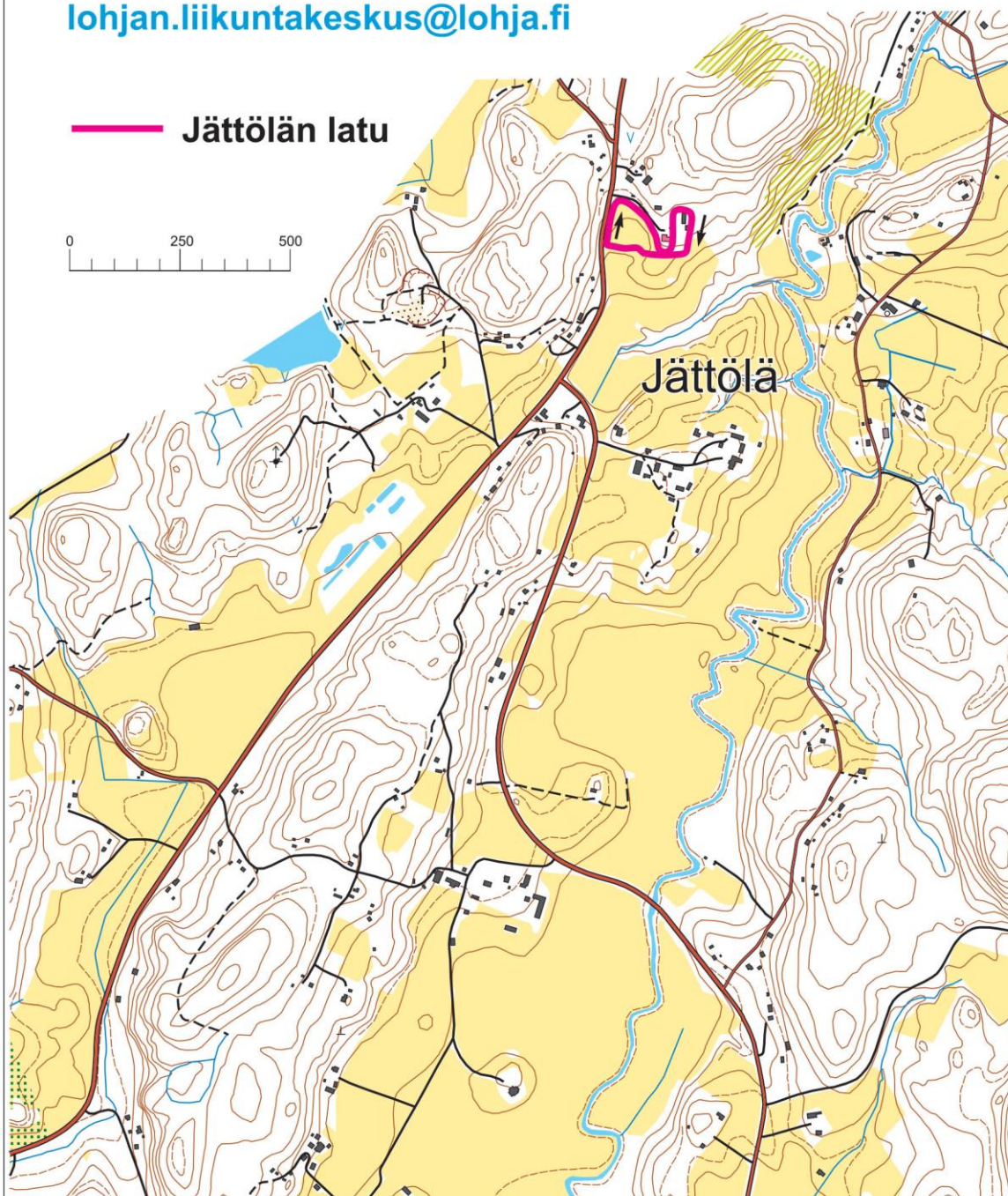
www.lohjanliikuntakeskus.fi

lohjan.liikuntakeskus@lohja.fi

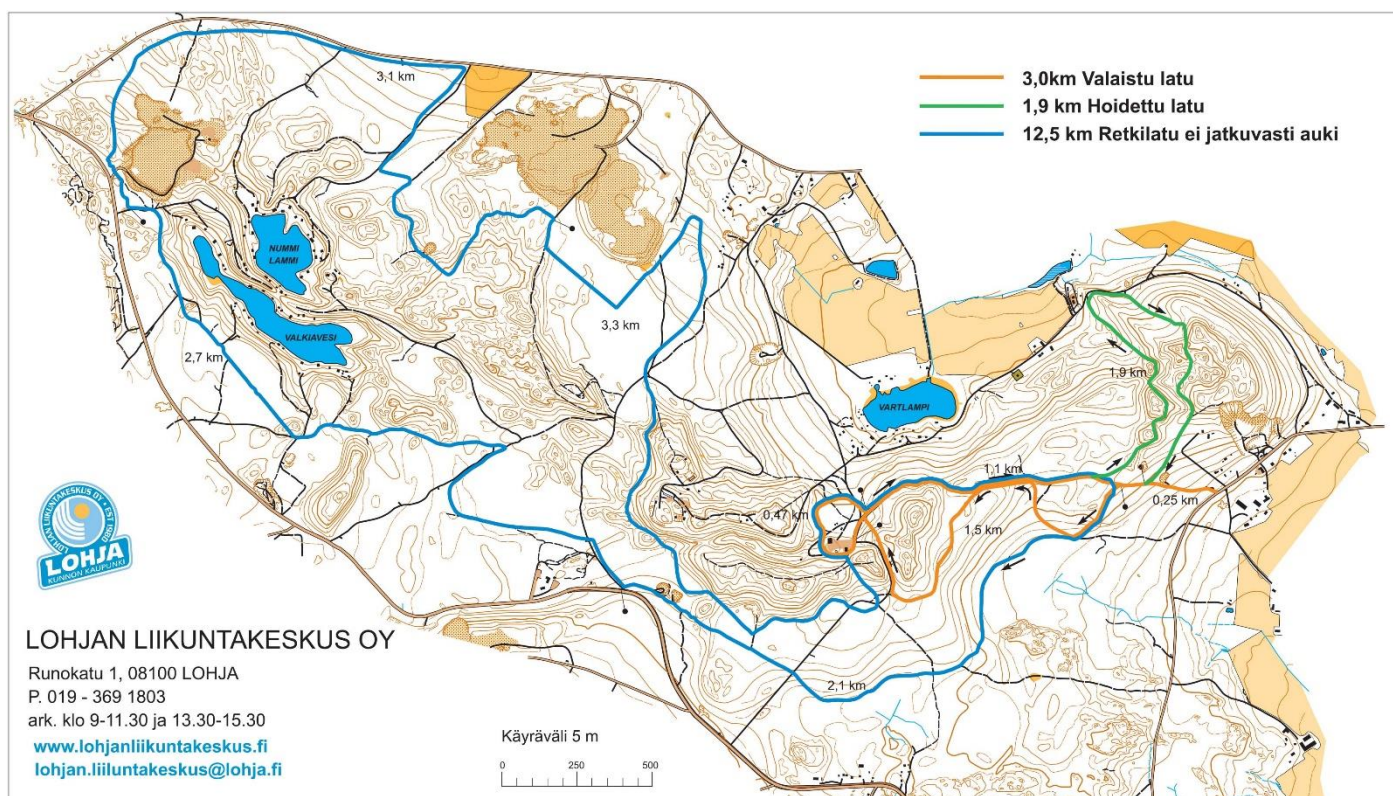

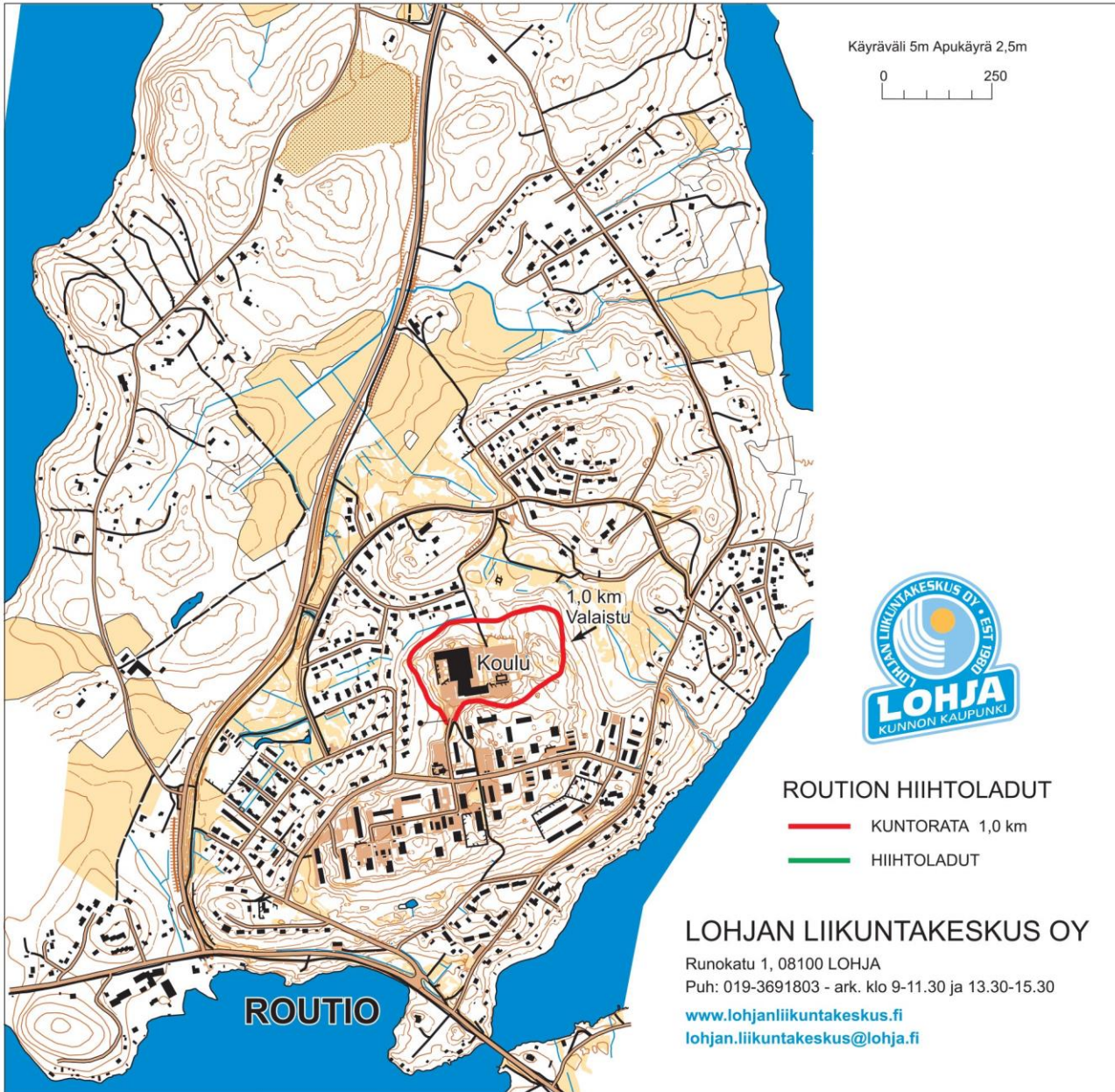
 Jättölän latu

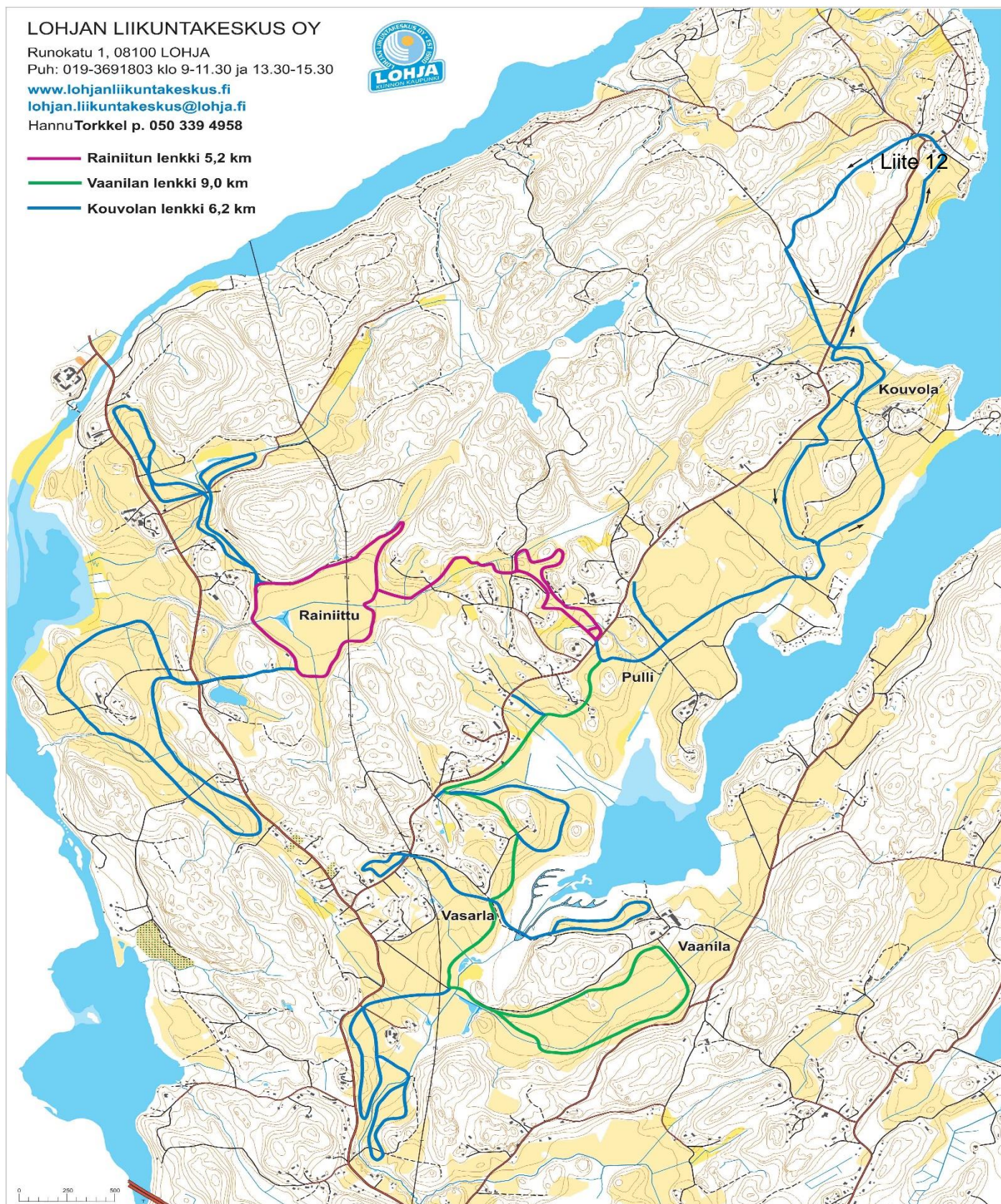
0 250 500

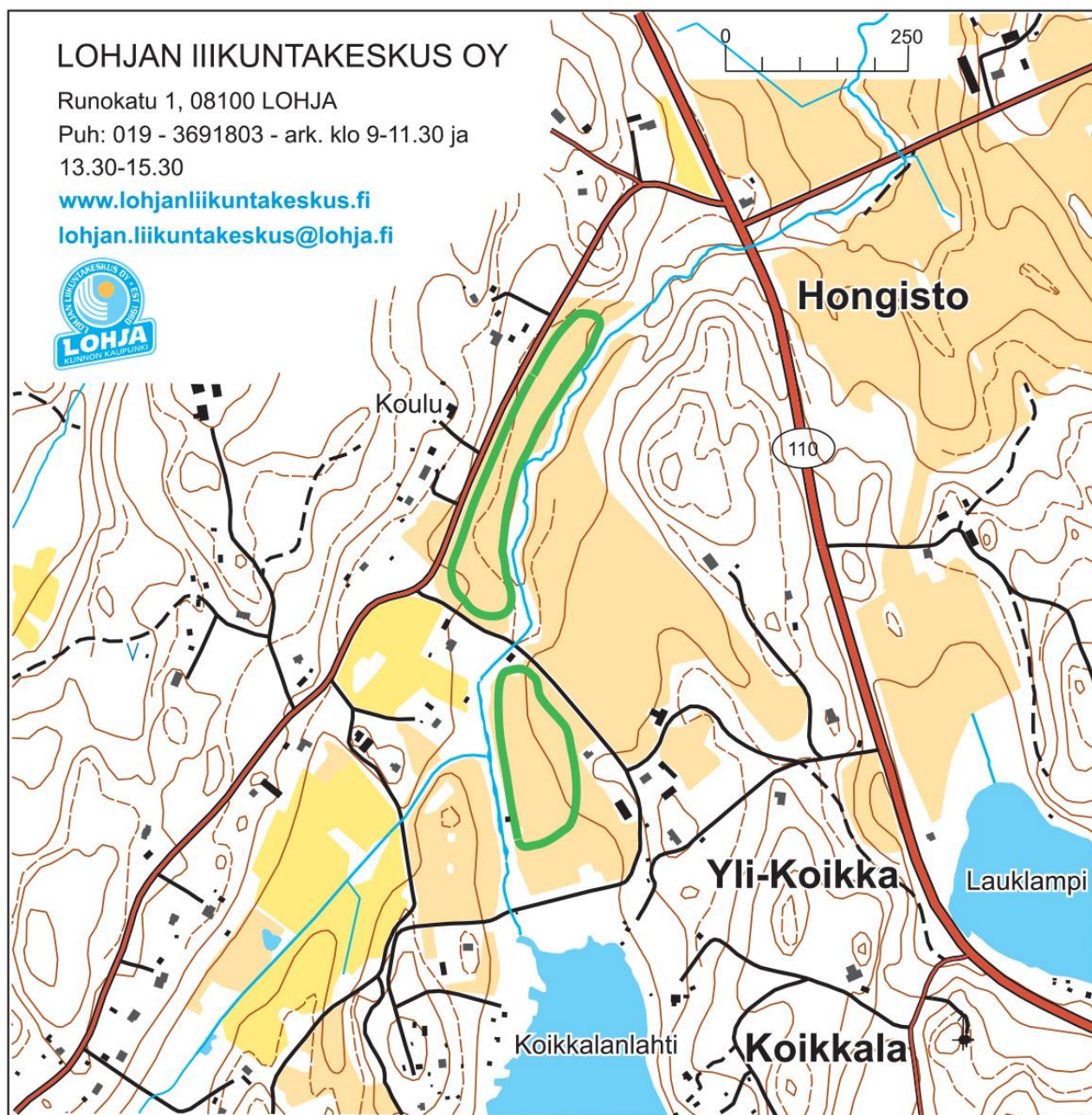

Liite 7

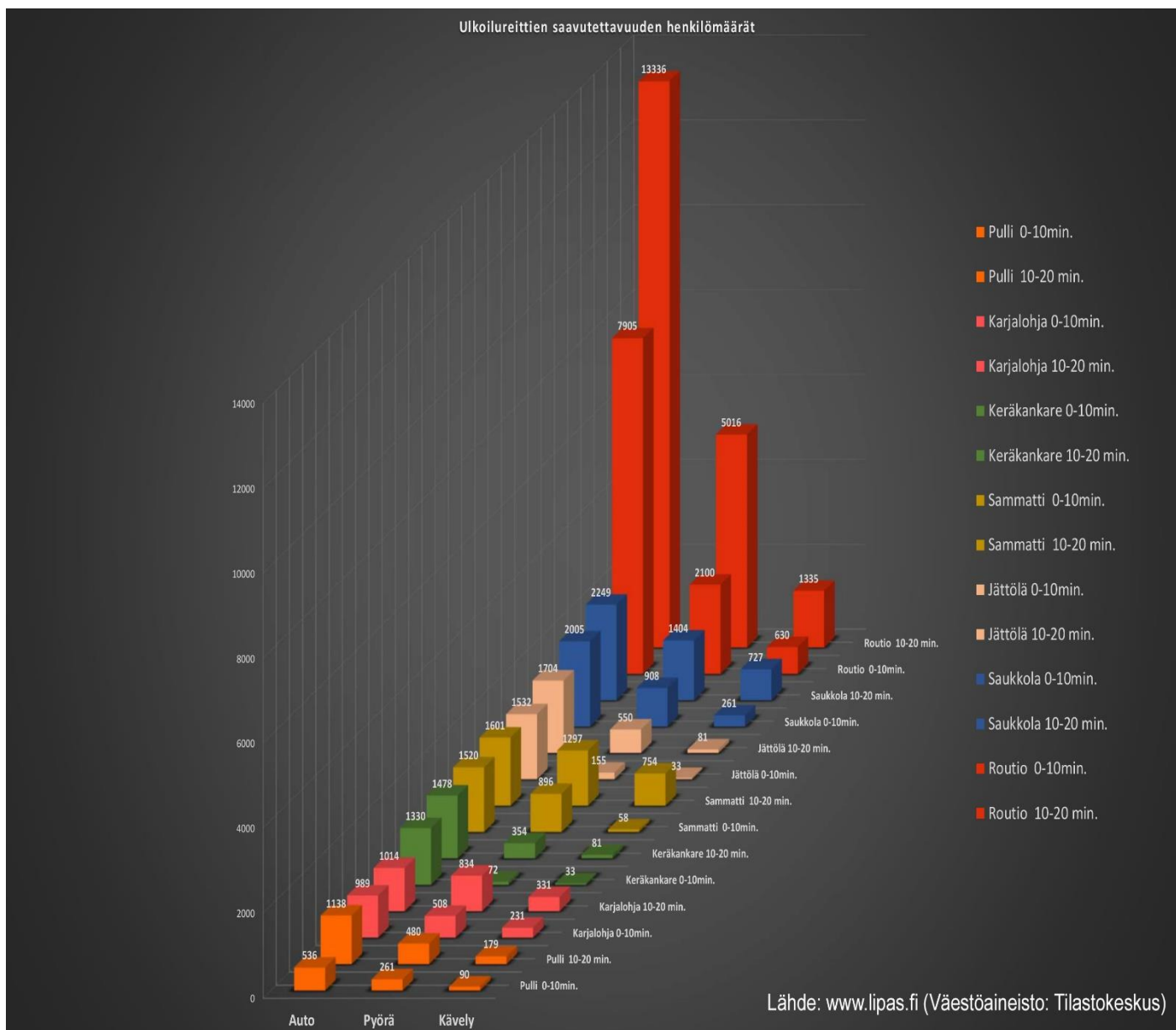

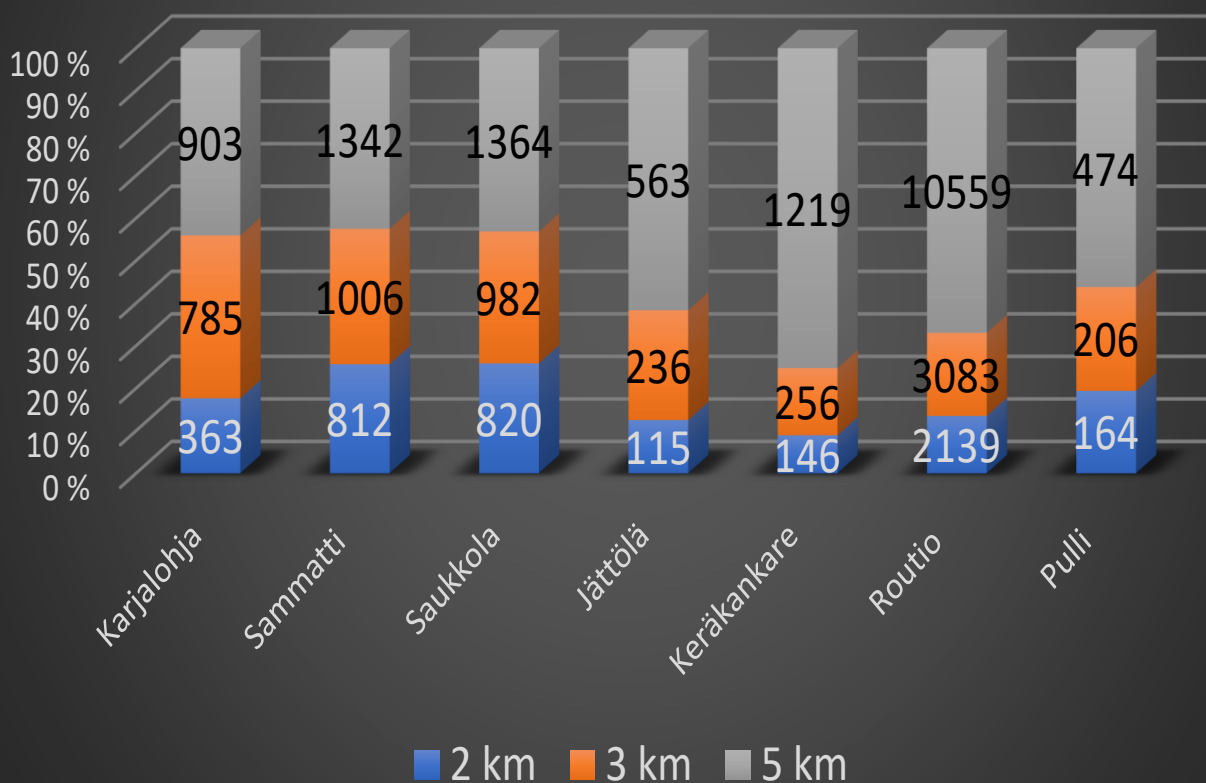

Liite 11

Ulkoilureittien väestöpohja 2, 3 ja 5 kilomertrin etäisyydellä

Liite 13

KUNTORATOJEN LAATUTARKASTELU	OPASTUS			RETTIO PAKOT			RETTIO PASTEE			PINNOTE			RETTIO LENEVS			VAALASTUSEN TEHO			VAATTIUUS			PITUUS			OHESP ALVELU			KUNINOS SAPIDON			KÄYTTÖ			ETTAVU		ETTAVU		KÄYTTÖ	KÄYTTÖ
	OPASTUS	LU	US	T	T	US	T	US	US	T	US	T	US	T	US	T	US	T	US	T	US	T	US	T	US	T	US	T	US	T	US	T	US	T	US	T			
TARKASTELUKOHTTEET	Viljoitus keskeisellä tiellä	Opastus laipioilla	Reittien ja välien tiedot	Infotaulu	Pinneki	Ahdas	Tiara	Vaan muldanna ohjeissa	Hylys isteytyksen eteen hyvä	Osittain kunnostuneet tunti	Suurta osin kunnostuneet tunti	Ehtien hyvä	Osittain kunnostuneet tunti	Suurta osin kunnostuneet tunti	Tyrgyt Heikkola	Heikkola	Makko	Vasara	< 1 km	> 1.3 km	> 3 km	Joikin veran	Hyvin kunnostuneet laipioilla	Ehtien hyvin edullinen	Hyvin kunnostuneet laipioilla	Hienon Ympäristökeskus	Ympäristökeskus	Ympäristökeskus	alle 100 as.	100-300 as.	300-700 as.	700-1000 as.	1000 as. ylä	alle 2200 m ²	2200-3000 m ²				
KARAJALAN VALASTU KUNTORATA			5		1		5	1		5		5		5		2	2				3		3		3		3		1	3		3		3		1	3	43	
SAMMATTI VALASTU KUNTORATA					1		5	1			3		3		3	2					3		1		3		3		1	3		1		1		1	32		
SAUKKOLAN VALASEMATON KUNTORATA			3		1	3		1			3				1	1				1		1		3		3		1	3		1		1		1	29			
JÄTTÖLÄN VALASEMATON KUNTORATALATU					1	3					1	5			1	1					1		1		3		1		1						1	19			
KERKANKAAREN VALASTU KUNTORATA 2 KM	3				1		5	1			3		3		1	2					3		1		5		1	3		1		1		1	43				
KERKANKAAREN VALASTU KUNTORATA 2 KM	3				1		5	3			5		5		1	5					5		5		5		1	3		1		1		1	46 KA44				
ROUHTON VALASTU KUNTORATA					1		5				1		1		3	2					3		3		3		3		5		5		5		5	35			

LÄHTEET

Lohjan kaupunkistrategia 2023–2030 ja toimenpidesuunnitelma sekä Palautetta kuntalaisilta & henkilöstöltä – Strategiatyö 2022.

Lohjan ulkoilureittien kehittämissuunnitelma (v. 2013)

Lohjan Liikuntakeskus Oy:n hallitus (8.2.2023 § 5), Lohjan Liikuntaohjelma 2025,

<https://www.lohjanliikuntakeskus.fi/yleinen/lohjan-liikuntaohjelma-2025/>

Lohjan Liikuntakeskus Oy:n hallitus. pöytäkirja 5.2.2019 (§ 8) <https://www.lohjanliikuntakeskus.fi/lohjan-liikuntakeskus-oy/paatokseteko/poytakirjat/>

Lohjan Liikuntakeskus Oy:n toimintakertomukset ja niiden tilasto-osat vv. 2018–2021,

<https://www.lohjanliikuntakeskus.fi/lohjan-liikuntakeskus-oy/paatokseteko/toimintakertomukset/>

Lohjan kaupunki, väestö osa-alueittain v. 2021, <https://www.lohja.fi/kaupunki-ja-hallinto/lohjan-kaupunki/historiaa/lohja-tilastoissa/vaesto/>

Lohjan kylät ja kaupunginosat, <https://www.lohjanlajat.fi/kylat-ja-kaupunginosat-kirja/>

Keräkankareen Natura-alue, <https://www.lohja.fi/asuminen-ja-ymparisto/ymparisto-luonto/lohjan-luonto/luonnonsuojelu/>

Ulkoilureittien olemassa oleva kaavatilanne, <https://www.lohja.fi/asuminen-ja-ymparisto/kaupunkisuunnittelu-ja-kaavoitus>

Karjalohja, <https://fi.wikipedia.org/wiki/Karjalohja>

Sammatti, <https://fi.wikipedia.org/wiki/Sammatti>

Nummi, <https://fi.wikipedia.org/wiki/Nummi>

Pusula, <https://fi.wikipedia.org/wiki/Pusula>

Keräkankareen ulkoilumaja, <https://pu-58.sporttisaitti.com/hiihtomaja/>

Lohjan Liikuntakeskus Oy, Karjalohjan, Sammatin, Saukkolan, Jättölän, Keräkankareen ja Roution latukartat v. 2021, <https://ilk.lipova.fi/publishes/latu>

Suomen Latu ry, Reittiluokitus, <https://www.suomenlatu.fi/vaikuta/sina-voit-vaikuttaa/vinkkeja-ulkoiluapaikkojen-suunnitteluun/reittiluokitus.html>

Opetus- ja kulttuuriministeriö, Liikuntapaikkojen rakentamiseen haettavissa avustuksia, <https://okm.fi>

Opetus- ja kulttuuriministeriö, Liikuntapaikkajulkaisu 108, Ulkoliikuntapaikkojen laatuluokitus ja elinkaarikustannusten arviointi (Nissinen, Kari – Möttönen, Veli) 2015

Suomen Latu Ulkoilureitit, <https://www.suomenlatu.fi/vaikuta/sina-voit-vaikuttaa/vinkkeja-ulkoilupaikkojen-suunnitteluun/ulkoilureitit.html>

Haastattelut tehtiin kesän ja syksyn aikana v. 2022.

Valokuvalinkkien kuvat: Sinikka Pohjala